

Αλφα

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 2 ΜΑΡΤΙΟΥ 1996 • ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45 • ΕΤΟΣ 2ο • ΦΥΛΛΟ 44ο • ΔΡΑΧΜΕΣ 200

Στον αστερισμό του “νεοφιλελευθερισμού”

ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ, ο Κ. Σημίτης, υποτιθέμενος πρόεδρος της υποτιθέμενης κυβέρνησης αυτού του πράγματος που λέγεται ελληνική δημοκρατία, συναντήθηκε με τον επίδοξο μεταπράτη των εργατικών αγώνων και πρόεδρο της λεγόμενης “ΓΣΕΕ”, τον κύριο Πρωτόπαπα. Αργότερα την ίδια μέρα, ο κύριος Σημίτης συναντήθηκε με το λεγόμενο οικονομικό επιτελείο του, με σκοπό την κατάσχεση του λεγόμενου οικονομικού σχεδιασμού. Και οι δύο εθιμοτυπικές συναντήσεις στόχευαν στη δημόσια επιβεβαίωση του γεγονότος ότι οι νεοφιλελεύθερες επιλογές καθορίζουν τις εξελίξεις και στην Ελλάδα. Ο υπουργός ο λεγόμενος των οικονομικών, ο κύριος Παπαδόπουλος, επιβεβαίωσε του λόγου το αληθές δηλώνοντας ότι “η ακολουθούμενη δημοσιονομική πολιτική είναι μονόδρομος”.

Το ότι οι κατά τόπους κυβερνήσεις είναι πλέον απλοί διαχειριστές και υπεύθυνοι της εφαρμογής σχεδίων που καταστρώνονται από τα διεθνή οικονομικά κέντρα και οργανισμούς, είναι κάτι που όλοι σιγά-σιγά το ομολογούν.

Το ότι η διασφάλιση της εφαρμογής αυτών των σχεδίων έχει ανάγκη την αδελφή (κατά την αρχαία ελληνική μυθολογία) του κράτους, δηλαδή τη βία, είναι κάτι που όλο και περισσότεροι θα αρχίσουν να το δέχονται. (Προς το παρόν όσοι πιστεύουν ότι οι επιθέσεις στους απεργούς των ναυπηγείων, τους αγρότες και τους συνταξιούχους ήταν μεμονωμένες περιπτώσεις, ας συνηθίζουν στο αυτονόητο της κρατικής καταστολής μέσα από την κατανάλωση των εικό-

νων της εισβολής των ΜΑΤ στο Πολυτεχνείο και της επίθεσης των ΕΚΑΜ στους τσιγγάνους).

Οι συναντήσεις της Τετάρτης επιβεβαίωσαν ότι για να προχωράει το άλογο που σέρνει το άρμα της κυριαρχίας, πρέπει εκτός από το μαστίγωμα να του υπόσχονται κι ένα καρότο. Έτσι ο κύριος Σημίτης δεσμεύτηκε ότι “σε κάθε περίπτωση τον Ιούλιο θα υπάρξουν εξαγγελίες για τους χαμηλοσυνταξιούχους” ενώ ανακοινώθηκε ότι το επίδομα ανεργίας θα ανέλθει στο ιλιγγιώδες ποσό των 73.500 δραχμ. το μήνα. Φυσικά για όλα φταίει ο νεοφιλελευθερισμός....

Αλλά τι είναι αυτός ο νεοφιλελευθερισμός;

Το βασικό επιχείρημα των δημοσίων προασπιστών και απολογητών αυτής της νέας μεταμφίεσης της κυριαρχίας είναι ότι η ανάπτυξη της οικονομίας οδηγεί στην αύξηση του εθνικού πλούτου και αυτή με τη σειρά της αναπόφευκτα κάποτε θα οδηγήσει στην αύξηση του ατομικού πλούτου.

Έτσι για να επιτευχθεί η ατομική ευτυχία του καθενός μας πρέπει να εξαφανιστούν όλα τα εμπόδια που παρενοχλούν το κεφάλαιο και να δημιουργηθούν οι καλύτερες προοπτικές κέρδους για τις διεθνοποιημένες επιχειρήσεις. Βέβαια κάποιοι ισχυρίζονται ότι η οικονομία μιας χώρας μπορεί να είναι ισχυρότατη, ωστόσο η πλειοψηφία του πληθυσμού της να ζει μέσα στην αθλιότητα. Όλες αυτές οι αντιρρήσεις όμως είναι σίγουρα ανοησίες. Εσείς έχετε κανένα σοβαρό λόγο για να μην εμπιστεύεστε

τα αφεντικά;

Στην εποχή μας οι πολυεθνικές εταιρείες και οι διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί αποτελούν την παγκόσμια κυβέρνηση ολόκληρου του πλανήτη. Αποκλειστικό τους μέλημα είναι η εδραίωση και η επέκταση της κυριαρχίας τους. Η αναζήτηση του μεγαλύτερου δυνατού κέρδους προσαρμόζεται στην επίτευξη του χαμηλότερου δυνατού κόστους παραγωγής και αυτό με οποιοδήποτε τίμημα και χωρίς κανένα ηθικό φραγμό. Πόλεμοι, πραξικοπήματα, εκβιασμοί με την απειλή εμπλοκής σε εμπόλεμες συρράξεις ή με το φόβητρο της οικονομικής κατάρρευσης χρησιμοποιούνται κατά βούληση για να μειώνεται το κόστος παραγωγής. Η οικονομία είναι όχι απλά μια σφαίρα δραστηριοτήτων και ιδεολογημάτων διαχωρισμένη από το ανθρώπινο, αλλά επιπλέον έχει εξελιχθεί σε απόλυτο δυνάστη του ανθρώπινου, συντρίβοντας κάθε ανταγωνιστικό ιδεολόγημα κυριαρχίας (έθνη, θρησκείες, κόμματα κλπ). Τα ηττημένα ανταγωνιστικά ιδεολογήματα τα διατηρεί στην κατάψυξη για να τα χρησιμοποιήσει όποτε το θεωρήσει αναγκαίο. Η παγκοσμιοποιημένη οικονομία, η απόλυτη αφέντρα, χρησιμοποιεί τα προσχήματα με τόσο απροσχημάτιστο τρόπο ώστε γι' αυτό ακριβώς καταφέρνει προς το παρόν να γίνεται πιστευτή. Τα ψέμματα της είναι τόσο χοντροκομμένα ώστε κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ένα από αυτά χωρίς να αναγκαστεί να αμφισβητήσει και όλα τα υπόλοιπα.

Με λίγα λόγια, η παραμικρότερη άρνηση μπορεί πολύ εύκολα να μετατραπεί σε συνολική άρνηση, αφού

αυτό που ενοποιεί και βρίσκεται πίσω από όλες τις χυδαίες απάτες αυτού του κόσμου χωρίς περιεχόμενο είναι η οικονομία που πουλάει και αγοράζει τα πάντα για να ικανοποιήσει την αρχέγονη διαστροφή της εξουσίας. Όμως η συνολική άρνηση της πραγματικότητας, όταν δεν διαφαίνεται η ελπίδα για να αλλάξει αυτή η πραγματικότητα καταλήγει εύκολα σε συνολική άρνηση του ίδιου του ανθρώπου που βίωσε τα αισθη-

συνέχεια στη σελίδα 4

ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ

ICOM '96 στο Τσαντ

Η Διεθνής Συνάντηση Αντιρρησιών Συνείδησης προγραμματίζεται φέτος το καλοκαίρι στην Κεντρική Αφρική. Προαγγελία και ιστορικό της διοργάνωσης που κλείνει 15 χρόνια.

Σελ. 2

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ερήμωση και εκμετάλλευση

Οι πολυεθνικές δήμειοι του περιβάλλοντος, η ποιότητα ζωής στα όρια της ανείχειας, η εκμετάλλευση στοιχείο επιβίωσης. Οι σύγχρονοι εξόριστοι του “ανθρώπινου πολιτισμού”.

Σελ. 5

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ο Abel Paz μιλά στο Άλφα

Στο δεύτερο μέρος της συνέντευξης μιλά για το παρόν και το μέλλον των κοινωνικών αγώνων.

Σελ. 8

Η Γ.Σ.Ε.Ε. ΑΕ σε νέες περιπέτειες...

Σε ολόκληρη την Ενωμένη -πια- Ευρώπη αυτό που απασχολεί τις κυβερνήσεις και τους εργοδοτικούς οργανισμούς είναι ποιος θα είναι εκείνος ο μηχανισμός μεσολάβησης και ελέγχου που θα εξασφαλίσει τη συναίνεση των εργαζομένων στη νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση. Η συρρίκνωση του κράτους πρόνοιας, οι ιδιωτικοποιήσεις και οι αναμενόμενες απολύσεις για τη συμπίεση του εργατικού κόστους, η επίθεση στο ασφαλιστικό σύστημα και στα δικαιώματα των εργαζομένων με πρόσχημα την “καταπολέμηση” της ανεργίας προϋποθέτουν τη “συγκράτηση” των εργαζομένων ή καλύτερα των “εκλεγμένων αντιπροσώπων” τους.

Έτσι ο κύριος Σημίτης, ο εκσυγχρονιστής πρωθυπουργός μας, διακήρυξε την πρωτοβουλία για την έναρξη “διαλόγου με στόχο την επίτευξη κοινωνικής συμφωνίας για την αντιμετώπιση των οξυμένων οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων”. Στο διάλογο βέβαια θα συμμετέχουν η εργοδοσία, η ΓΣΕΕ και η κυβέρνηση. Όλοι αυτοί δηλαδή που έχουν αναλάβει τη διεκπεραίωση και εφαρμογή της νεοφιλελεύθερης

πολιτικής που υπαγορεύεται απ' τις ευρωπαϊκές πολυεθνικές και την ΕΕ.

Η ΓΣΕΕ έχει να παίξει ένα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της πολιτικής αυτής, αφού παντού στην Ευρώπη τα συνδικάτα έχουν αναλάβει το μεσολαβητικό και συνδιαχειριστικό ρόλο για τη δημιουργία ενός “προστατευτικού κοινωνικού δικτύου” ώστε να αφομοιώνονται και να απορροφούνται οι αντιδράσεις των εργαζομένων στην επίθεση των εργοδότην.

Ενώ στην Γερμανία η IG - METALL (Συνδικάτο Μετάλλου) στα πλαίσια της “Συμμαχίας για την Εργασία” πρότεινε να συγκρατηθούν οι μισθοί στο ύψος του πληθωρισμού, τα γερμανικά συνδικάτα υπογράφουν συμφωνίες ότι δεν θα διεκδικήσουν αυξήσεις απ' τον πληθωρισμό μέχρι το 2.000, η F.O. και η CGT στην Γαλλία έκαναν ότι μπορούσαν για να σταματήσουν τις κινητοποιήσεις του Δεκέμβρη έρχεται και η ΓΣΕΕ με την δική της “Εθνική Υπόθεση που είναι “η στήριξη της Ελληνικής Βιομηχανίας με την απ' ευθείας ανάθεση σε ελληνικές ιδιωτικές επιχειρήσεις των προμηθειών των δημοσίων επιχειρήσεων”. Σε κοινή

συνέντευξη τύπου με τον ΣΕΒ, ο αξιότιμος πρόεδρος της ΟΜΕ - ΟΤΕ Μανιάτης, ζήτησε τη στήριξη των ελληνικών επιχειρήσεων τηλεπικοινωνιακού υλικού απ' το ελληνικό κράτος για να “επιβιώσουν στον ανταγωνισμό”, δηλαδή υποστήριξε την ιδιωτικοποίηση του ΟΤΕ, με τις γνωστές αναδιαρθρωτικές συνέπειες (ανεργία). Και μάλιστα απ' την πίσω πόρτα κάνοντας τον κράτη στον πρόεδρο του ΣΕΒ που δήλωσε ότι “εμάς δεν μας ενδιαφέρει ποιος έχει τις μετοχές, αλλά το καθεστώς διασύνδεσης των ΔΕΚΟ με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις”.

Η ΓΣΕΕ ΑΕ δεν αρκέστηκε σ' αυτά: βαφτίζει κινητοποιήσεις με διεκδικητικό περιεχόμενο απεργίες που το μόνο που καταφέρνουν είναι να απογοητεύουν τους εργαζόμενους που θέλουν να αντισταθούν και προβάλλει ως κατάκτηση την αύξηση του εισοδήματος που προσαρμόζεται στις αυξήσεις του πληθωρισμού. Αποδέχεται ουσιαστικά την προώθηση της μερικής απασχόλησης και της προσωρινότητας, νομιμοποιεί την ελαστι-

Συνέχεια στη σελίδα 4

ΣΧΟΛΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ν.Α. Γ.Κ.

★ Μετά από τους τραμπουκισμούς στον τσιγγάνικο καταυλισμό από τους ΕΚΑΜίτες, το βίαιό 17χρονης από αστυνομικό, ήρθε η είδηση για τη ληστεία αλβανού από αστυνομικούς. Πολυδιάστατος τελικά ο ρόλος της αστυνομίας...

★ Στο μεταξύ η Ελλάδα υπέγραψε πρωτόκολλο αστυνομικής συνεργασίας με τη Βουλγαρία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος, του εμπορίου βρεφών, της κλοπής αυτοκινήτων, και διάφορα άλλα στα οποία διεθνώς η αστυνομία είναι πρωτοπόρα, όχι βέβαια στο να τα καταπολεμά, αλλά στον να τα διαπράττει.

★ Πληροφοριακά στη Γαλλία ένα μπάτσος αυτοκτονεί κάθε εννέα μέρες (από την Evenement της προηγούμενης Πέμπτης). Επιτέλους το παλιό σύνθημα "βγάλτε τα όπλα και αυτοκτονήστε" πιάνει τόπο. Και μάλιστα στην "πολιτισμένη Ευρώπη"!

★ Πριν ακόμα σβήσουν οι φωτιές των εξεγέρσεων του Νοέμβρη οι έγκληματοι στις φυλακές της Πάτρας ήρθαν να μας υπενθυμίσουν ότι η ανθρώπινη αξιοπρέπεια δεν φυλακίζεται, ούτε σωφρονίζεται. Και ευελπιστούν οι κραυγές τους να αφυπνίσουν την κοινωνία, ή τουλάχιστον αυτούς που δεν έχουν τελειώσει αποκοιμηθεί μπροστά στη γαλάζια οθόνη.

★ Σε σωστό δρόμο βρίσκεται η αλβανική αστυνομία σχετικά με την έκρηξη με τρεις νεκρούς, έξω από σούπερ μάρκετ των Τιράνων. Δημοσίευσε το σκίτσο του δράστη... Είκοσι χρόνια φαγούρα... Σαίνια!

★ Στη διάρκεια της κρίσης στα Ίμια σκοτώθηκαν τρεις στρατιωτικοί καριέρας. Βέβαια δεν ήταν ούτε οι πρώτοι ούτε οι τελευταίοι που σκοτώνονται σε "στρατιωτικά ατυχήματα". Ήρωες και αθάνατοι όμως αυτοί οι καραβανάδες. Την ίδια περίοδο αυτοκτόνησε ένας φαντάρος σε ακριτική μονάδα και σκοτώθηκε σε "ατύχημα" μέσα στη μονάδα του άλλος ένας. Βέβαια ούτε οι πρώτοι είναι ούτε οι τελευταίοι. Τίποτα, ούτε ήρωες, ούτε αθάνατοι, ούτε επικήδαιοι, μόνο ΕΔΕ, μήπως φταίνε κίολας. Κάπως έτσι φτιάχνονται οι "ήρωες", αναλώσιμα προϊόντα ιδεολογικής χρήσης με ημερομηνία λήξης, μέχρι τους επόμενους, όχι κατ' ανάγκη στρατιωτικούς.

★ Βγήκαν τα εντάλματα των εφτά πρώτων καταδικασθέντων -σε 40 μήνες φυλάκιση χωρίς αναστολή- για την κατάληψη του Πολυτεχνείου. Ο κίνδυνος να βρεθούν οι σύντροφοι μας στη φυλακή είναι άμεσος. Και η έμπρακτη αλληλεγγύη μας μπορεί να αποτρέψει τις διώξεις και τις φυλακίσεις όχι μόνο των εφτά, αλλά όλων των συντρόφων που δικάστηκαν ή πρόκειται να δικαστούν. Σύντροφοι κουράγιο.

★ Πόσοι αναρχικοί χρειάζονται για να βιδώσουν μία λάμπα; Τρεις. Ο ένας βιδώνει την λάμπα, ο δεύτερος του ασκεί κριτική και ο τρίτος γράφει την καταγγελία!!!

Φυλακές: νέες εξεγέρσεις...

Αγιος Στέφανος Πάτρας. Εκρηξη βίας και οργής 750 ανθρώπων, οι οποίοι βλέπουν καθημερινά να βιάζεται η αξιοπρέπεια τους, μέσω ενός σωφρονιστικού συστήματος θεμελιωμένου πάνω στην τιμωρία, την ποινή και την εκδικητική μανία της "δικαιοσύνης". Το φρούριο - φυλακή και τα τυφλά κελιά του, είναι καθημερινά το περιβάλλον στο οποίο είναι εξαναγκασμένοι να ζουν οι 750 φυλακισμένοι της Πάτρας, πληρώνοντας έτσι το "χρέος" τους απέναντι σε μια εγκληματική κοινωνία. Η παραβατικότητα, το έγκλημα είναι -κατά βάση- το προϊόν της ύπαρξης της ατομικής ιδιοκτησίας, της μισθωτής σκλαβιάς, της επιβολής της φτώχειας, της κυριαρχίας ανθρώπου πάνω σε άνθρωπο.

Πληρώνοντας καθημερινά μια καταδίκη προαποφασισμένη ήδη από τη γέννηση τους, το 99% των φυλακισμένων είναι φτωχοί, άνεργοι, αγράμματοι. Θύματα μιας δικαιοσύνης που φροντίζει να προασπίζει τα συμφέροντα μιας άρχουσας τάξης, η οποία νομιμοποιεί την κατοχή της πάνω στην κοινωνία με τη δύναμη των όπλων. Μιας άρχουσας τάξης που συσσωρεύει κεφάλαια σε βάρος του τόπου, του χώρου και της εργασίας μας. Ο κάθε παραβάτης πρέπει να τιμωρείται και τα κελιά γεμίζουν από χιλιάδες, που κάποια στιγμή αναζη-

τησαν όλα όσα τους στέρησαν. Η φυλακή συμβολίζει τα κολαστήρια στα οποία έκλεισε η εξουσία κάθε αναζήτηση της αξιοπρέπειας. Και μετά από τους εξευτελισμούς, την περιφρόνηση, την καταδίκη, την τιμωρία, οι φυλακισμένοι θα πρέπει να υποταχθούν στους όρους διαβίωσης, συμπεριφοράς και συμμόρφωσης που αυτή η κοινωνία δεν έχει κανένα δικαίωμα να τους επιβάλλει.

Αδίκαια όλοι αυτοί οι δικαστές, μπάτσοι, αφεντικά, δημοσιογράφοι περιμένουν τους εγκληματίες των λευκών και μαύρων κελλιών να αποδεχτούν στωικά την μοίρα τους και να δεχτούν την τιμωρία τους στο όνομα του δικαίου και της ηθικής. Όσοι μιλούν για δίκαιο και ηθική, ποτέ δεν αντίκρυσαν τις φυλακές, ποτέ δεν περπάτησαν στη Δραπετσώνα. Είναι πολύ απλό. Η ηθική της φυλακής είναι η μετάνοια, η υποταγή, το γλείψιμο και η ρουφιανιά. Η εξέγερση, η άρνηση της.

Μέσα σ' όλα αυτά, μοναδικό στήριγμα και ελπίδα του κρατούμενου είναι ο πόθος για την ελευθερία που παίρνει μορφή και ουσία κάθε φορά που επιχειρείται μια απόδραση. Η εξέγερση των φυλακών του Κορυδαλλού, της Λάρισας και της Πάτρας έδειξαν μέσα σε τέσσερις μόλις μήνες ότι τα αδιέξοδα του σωφρονιστικού συστήματος,

αλλά μιας ολόκληρης κοινωνίας. Ομαδικές αποδράσεις, καταστροφή της φυλακής, ακόμη και με κομπρεσέρ, εκφράζουν αντεστραμμένα το μίσος και τον αποκλεισμό που παράγει η κυριαρχία.

Και τελικά, μπροστά σε όλα αυτά, είναι δικαιολογημένοι οι Βενιζέλοι, οι δικαστές και τα ΜΜΕ ν' αντιδρούν προσπαθώντας να δικαιολογήσουν και να αποδώσουν σε ανύπαρκτες, στην ουσία τους, αιτίες και σε υποκινητές τις εξεγέρσεις στις φυλακές. Οι κενές αναλύσεις των ΜΜΕ, μόνο ν' αναπαράγουν το μίσος μπορούν, διαχωρίζοντας τους φυλακισμένους σε καλούς και κακούς, έλληνες και αλβανούς. Τα νομοθετικά μέτρα, οι "καλύτερες" συνθήκες διαβίωσης, μόνο τη σύγχυση μπορούν να διασπείρουν.

Τίποτα που ν' αναφέρεται στις φυλακές δεν είναι ειδικτικό, ούτε καν η εξέγερση. Τα πάντα μέσα στην κοινωνία των κολαστηρίων δεν είναι παρά συμπυκνωμένη η πραγματικότητα της "έξω" κοινωνίας, που μέσα στη φυλακή μεγενθύνεται και πολλαπλασιάζεται την εφιαλτική σκηνή του κόσμου μας. Οι εξεγέρσεις μέσα στις φυλακές δίνουν ένα μήνυμα και ένα στίγμα παραξένου. Μένει στην κοινωνία να το λάβει...

Ε.Γ.

Το ICOM του '96 στο Τσαντ

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί, σε ελεύθερη μετάφραση, ένα εκτεταμένο απόσπασμα της ανακοίνωσης της διοργάνωσης του ICOM του '96 στο Τσαντ. Για το ICOM είχαμε γράψει και στις αρχές Σεπτεμβρίου, για την πανευρωπαϊκή συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα. Παρόλο που το κείμενο απευθύνεται σε αρνητές στρατεύσεις, είναι ελεύθερη η συμμετοχή οποιουδήποτε με την μορφή του παρατηρητή. Η ημερομηνία του δεν φαίνεται να έχει προσδιοριστεί ακόμη, το κείμενο όμως δημοσιεύεται τώρα για να υπάρξει ο χρόνος για την κατάλληλη προετοιμασία των συντρόφων ή των ομάδων που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν. Παρόλες τις -περισσότερο ή λιγότερο γνωστές- διαφορές για την ίδια την φύση του θεσμού του ICOM όπως έχει εξελιχθεί, η φετεινή συνάντηση έχει ξεχωριστή σημασία, γιατί προσφέρει τη δυνατότητα επικοινωνίας με αντιμilitarιστικές ομάδες στην Αφρική -και τέτοιες ευκαιρίες σπάνια προσφέρονται για δεύτερη φορά. Στο ΑΛΦΑ θα δημοσιεύσουμε τον κατάλογο των τελικών συμμετοχών και τις υπόλοιπες λεπτομέρειες, αμέσως μόλις έρθει στα χέρια μας.

Ιστορικό

Η ιδέα για ένα διεθνές συνέδριο προτάθηκε για πρώτη φορά από αντιμilitarιστικές ομάδες στη Γαλλία το 1981. Η πρώτη συνάντηση έγινε στην Κοπεγχάγη στο τέλος εκείνης της χρονιάς, με τη συμμετοχή μόνο 15 ευρωπαίων αρνητών στρατεύσεων. Η δεύτερη συνάντηση πραγματοποιήθηκε τον Γενάρη του '83 στο Άμστερνταμ. Σ' αυτή τη συνάντηση ανακηρύχθηκε η 15η Μάη ως πανευρωπαϊκή μέρα δράσης και αλληλεγγύης για τους αρνητές στρατεύσεων, δίνοντας την ευκαιρία του συντονισμού των αντιμilitarιστικών ομάδων στη δράση όχι μόνο για την κα-

τάσταση στην δικιά τους χώρα, αλλά και άλλων. Οι χώρες στις οποίες επικεντρώθηκε η δράση ήταν για το 1986 η Ελλάδα, το '87 η Γιουγκοσλαβία, το '88 η Πολωνία, το '89 η Νότιος Αφρική, το '92 η Τουρκία και το '95 η Λατινική Αμερική.

Η συνάντηση του 1987, η πρώτη που ονομάστηκε ICOM (Διεθνής Συνάντηση Αντιρρησιών Συνειδήσεως), έγινε στην Ολλανδία με μεγάλη προσέλευση επισκεπτών και από την Ανατολική Ευρώπη, δίνοντας ώθηση στην δικτύωση και στη συνεργασία μεταξύ Ανατολής-Δύσης. Μέχρι και το '91, οι συναντήσεις του ICOM πραγματοποιούνταν αποκλειστικά σε ευρωπαϊκές χώρες. Το '93 το ICOM πέρασε για πρώτη φορά τα σύνορα της Ευρώπης και πραγματοποιήθηκε στην Τουρκία. Η αντίστοιχη συνάντηση το '94 έγινε στη Κολομβία.

Τι είναι το ICOM

Το ICOM είναι μια συνάντηση, όπου όλοι οι αρνητές στρατεύσεων από τα διάφορα αντιμilitarιστικά ρεύματα, είναι ευπρόσδεκτοι να συμμετέχουν. Κάθε συνάντηση δίνει την ευκαιρία στους αρνητές στρατεύσεων να γνωριστούν μεταξύ τους, να ανταλλάξουν πληροφορίες και ιδέες και να αναζητήσουν κοινούς τρόπους συνεργασίας, ξεπερνώντας τα εμπόδια των συνόρων και των διαφορετικών γλωσσών. Είναι επίσης ο τόπος για τους αρνητές να διατυπώσουν τα αιτήματά τους και να σχεδιάσουν την στρατηγική τους ενάντια στον милитарισμό.

σύντομα ελεύθερος ο Αμίλητος!

Συγκεντρώθηκε τελικά το ποσό των 2.500.000 δρχ. (το 1.277.500 απ' το λογαριασμό του Στέφανου και το υπόλοιπο από τις κινήσεις αλληλεγγύης της Πρωτοβουλίας). Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές πιθανόν να έχει ήδη κατατεθεί η αίτηση αναστολής εκτέλεσης της ποινής από τους συνηγόρους του -ήδη έχουν καθαρογραφεί τα πρακτικά της δίκης. Είτε με τη θετική απάντηση στην αίτησή του, είτε με την καταβολή του υπολοίπου της εγγύησης -μια και μειώθηκε το συνολικό πόσο με την παρατεινόμενη κράτησή του- σύντομα ο Στέφανος θα είναι ελεύθερος.

Πρωτοξεκίνησε εστιάζοντας κυρίως στο ζήτημα της άρνησης στράτευσης. Αλλά καθώς το διεθνές σκητικό εξελισσόταν, γεγονότα όπως το τέλος του ψυχρού πολέμου, το πέσιμο του τείχους του Βερολίνου, η αναζωπύρωση του εθνικισμού και του ρατσισμού και το γεγονός ότι η βία είναι όλο και πιο πολύ αποδεκτή ως ο μόνος τρόπος για τη λύση διεθνών προβλημάτων (πχ. ο πόλεμος στον Κόλπο, οι εθνικιστικοί πόλεμοι στην Κόλην Γιουγκοσλαβία και στις Δημοκρατίες της Ρωσίας κλπ.) έγιναν αφορμή για τη διεύρυνση του πολιτικού μας ορίζοντα.

Αντιμilitarιστικές ομάδες από περισσότερες από 35 χώρες απ' όλο τον κόσμο (από τις χώρες-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά και από τις ΗΠΑ, την Κροατία, τη Σερβία, την Ρωσία, τη Νότιο Αφρική, την Κολομβία, την Χιλή, την Αργεντινή, την Βραζιλία, την Γουατεμάλα, την Παραγουάη...) συμμετέχουν στο δικτυό του ICOM. Η συνάντηση στην Τουρκία και ειδικά αυτή της Κολομβίας είχε ως αποτέλεσμα την διαμόρφωση μιας συχνότερης επικοινωνίας μεταξύ αυτών των ομάδων και των ρευμάτων. Η επικοινωνία αυτή βοήθησε στο θέμα του ασύλου σε πρόσφυγες και λιποτάκτες πολέμου.

Το φετεινό ICOM στο Τσαντ

Το ICOM στο Τσαντ θα είναι η πρώτη συνάντηση που θα πραγματοποιηθεί στην Αφρική. Μετά την πρόσφατη θετική εμπειρία από το συνέδριο στην Λατινική Αμερική, αυτή η συνάντηση θα δώσει την ευκαιρία στην επέκταση του ICOM σε παγκόσμιο επίπεδο. Το Τσαντ είναι μια από τις πιο φτωχές χώρες, με τεράστιες οικονομικές αντιθέσεις μέσα στην κοινωνία του. Για μεγάλο χρονικό διάστημα υπήρχαν πολεμικές συρράξεις και εμφύλιος πόλεμος. Δεν υπάρχει στρατολογικό σύστημα, αλλά η βία είναι πολύ διαδεδομένος τρόπος για την επίλυση

των συγκρούσεων μέσα στην χώρα.

Στο τελευταίο ICOM διαπιστώσαμε ότι υπάρχουν ρεύματα αντιμilitarισμού που δουλεύουν από μια διαφορετική προσέγγιση στο θέμα της άρνησης στράτευσης. Γι' αυτά τα ρεύματα, η άρνηση στράτευσης είναι ένα εργαλείο για να ασκεί κριτική στον милитарισμό και στις επιρροές του μέσα στην κοινωνία. Αυτή η προσέγγιση προϋποθέτει συλλογική σκέψη και δράση, όχι μόνο στην οργάνωση ενός αντιμilitarιστικού κινήματος, αλλά και στην απεύθυνση που έχει μέσα στην κοινωνία. Οπότε ο διάλογος αυτός ως εργαλείο τείνει περισσότερο στον άξονα милитарισμού-αντιμilitarισμού στο επίπεδο της κοινωνίας αυτό δεν σημαίνει ότι αποκλείει την προσωπική προσέγγιση, αλλά ότι προκαλεί για νέες ιδέες σχετικά με την πρακτική δουλειά.

Η ανάπτυξη του διαλόγου σε ένα διεθνές πεδίο έχει κάνει δυνατή τη διοργάνωση του ICOM σε μια χώρα χωρίς στρατολογικό σύστημα. Επιπροσθέτως, υπάρχουν πολλές χώρες οι οποίες έχουν αντικαταστήσει την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία με τον επαγγελματικό δεν στρατό. Αυτή η κατάσταση κάνει ενδιαφέρουσα τη αναζήτηση για άλλες μεθόδους και μέσα για την αποδόμηση του милитарισμού μέσα στην κοινωνία.

Για όλους αυτούς τους λόγους, είναι ενδιαφέρον να γνωρίσουμε τις ομάδες που βρίσκονται στην Αφρική. Και ακόμα πιο πολύ, έχει νόημα να προσκαλεστούν και αντιπρόσωποι από κινήματα και οργανώσεις από όλη την Αφρική που με το δικό τους αγώνα συμμετέχουν στο δράμα μιας κοινωνίας χωρίς στρατούς και πόλεμο.

Για περισσότερες πληροφορίες, οι σύντροφοί/ισσες μπορούν να απευθυνθούν στην εφημερίδα ή στο Σύλλογο Αντιρρησιών (τηλ. 38.02.773)

Κυκλοφόρησε...

★ Βιβλιαράκι με τίτλο **Κτηνολογία** από τις εκδόσεις Ελευθεριακή Κουλτούρα. Αντιγράφουμε το εκδοτικό σημείωμα: "Ο Clifford Harper εικονογράφησε το 1988 για λογαριασμό του αγγλικού αναρχικού περιοδικού Raven τα ποιήματα του αμερικανού ελευθεριακού ποιητή Kenneth Rexroth με τον σαρκαστικό τίτλο Κτηνολογία. Ο Rexroth έγραψε αυτά τα ποιήματα για τις κόρες του το 1956 και τα περιέλαβε στη συλλογή του Προς Υπεράσπιση της Γης. Σε μια κοινωνία όπως η ελληνική που συνεχίζει ακόμη να θεωρεί τα ζώα σαν εργαλεία ικανοποίησης υποτιθέμενων ανθρώπινων αναγκών, αλλά και διαστροφών όπως το κυνήγι και η απόκτηση γούνας, τα γλυκόπικρα λόγια του Rexroth και οι ζωγραφιές του Harper έρχονται να θυμίσουν όχι μόνο πόσο κοντά είναι στην πραγματικότητα τα ζώα και ο άνθρωπος, αλλά και πόση σοφία και μαγεία έχει να πάρει ο τελευταίος από αυτά."

ΠΑΛΙΑ ΦΥΛΛΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΛΕΙΑ "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" (Τηλ: 38.02.040), "ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ" (Τηλ: 36.08.635) ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΛΕΙΟ ΤΗΣ VILLA BARBARA (Κρίσπου 7, Πλ. Κουλέ Καφέ, Άνω Πόλη) ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ. ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΧΤΑ ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ 7.00-10.00μμ. ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΑΡΧΕΙ Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ 118/343601-22 ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Αυτοσυνειδηση και Αναρχία

Αυτοσυνειδηση είναι η ικανότητα και η κατανόηση της ύπαρξης ελεύθερης, ατομικής συνειδησης από κάθε άτομο ξεχωριστά. Είναι επίσης η επίγνωση του εαυτού μας. Ο Σωκράτης (470-399π.Χ) ερευνώντας τις έννοιες και τα ηθικά προβλήματα της εποχής του, καθώς και την ανατολική σκέψη -μέσω της διαλεκτικής- οδηγήθηκε στην πεποίθηση της ανάγκης κατανόησης του εαυτού μας, λέγοντας το περίφημο "Γνώθι σαυτόν".

Η ανθρωπότητα είχε κίολας κάνει το πρώτο θεωρητικό της βήμα προς την εδραίωση της απόλυτης ελευθερίας, την Αναρχία. Τα γεγονότα που επακολούθησαν ωστόσο, δεν άφησαν και πολλά περιθώρια στην επίτευξη, εκ μέρους των ατόμων, μιας συνολικής προόδου στα αυτοσυνειδησιακά θέματα.

Άλλωστε, η πολιτική του εκάστοτε καταπιεστή και εξουσιαστή είναι γνωστή.

Αυτή ακριβώς, η πολύμορφη, βίαιη, επιθετική πολιτική και οι διάφορες διαμάχες των πνευματικών και άλλων ομάδων, θα πρέπει να οδηγήσουν τον άνθρωπο στη συνειδητοποίηση της επιτακτικής ανάγκης αυτοσυνειδησης, για ένα συνολικό αγώνα κατάργησης της κοινωνικής αδικίας, της εκμετάλλευσης και των ατομικών αδιεξόδων που έχουμε περιπέσει σήμερα.

Από το βιβλίο του Βίλχεμ Ράιχ

"Ακου Ανθρωπάκο" παραθέτω ένα απόσπασμα σε μετάφραση Δ. Παπαδημητρίου:

Σε ονομάζουν "Ανθρωπάκο", "Κοινό Ανθρώπο". Λένε ότι μια νέα εποχή άρχισε, η "εποχή του κοινού ανθρώπου". Δεν το λες εσύ αυτό, Ανθρωπάκο. Το λένε αυτοί, οι αντιπρόεδροι των μεγάλων εθνών, οι εκλεγμένοι ηγέτες της εργατιάς, οι μεταβιωματικοί απόγονοι των μπουρζουάδων, οι πολιτικοί και οι φιλόσοφοι. Σου δίνουν το μέλλον μα δε ρωτάνε για το παρελθόν σου. Είσαι κληρονόμος ενός φοβερού παρελθόντος. Η κληρονομιά σου είναι σαν πυρμένο διαμάντι στο χέρι σου. Αυτό σου το λέω εγώ. Κάθε γιατρός, τσαγκάρος, τεχνίτης ή εκπαιδευτικός πρέπει να γνωρίζει τις ατέλειές του, αν θέλει να κάνει τη δουλειά του και να βγάλει το ψωμί του. Εδώ και κάμποσες δεκαετίες έχεις αρχίσει να παίζεις διοικητικό ρόλο στη γη. Από τις σκέψεις σου και τις πράξεις σου εξαρτάται το μέλλον της ανθρωπότητας. Μα οι δάσκαλοί σου και οι αφέντες σου ποτέ δε σου λένε ποιος είσαι και πώς σκέφτεσαι, κανείς δεν το λιά να σ' επικρίνει στο μόνο σημείο που θα μπορούσε να σε κάνει στιβαρό κυβερνήτη της μοίρας σου. Είσ' "ελεύθερος" μόνο με μια έννοια: ελεύθερος από μόρφωση για το πώς ρυθμίζεις μόνος σου τη ζωή σου, ελεύθερος από αυτοκριτική.

Ποτέ δε σε άκουσα να παρπονέθεις: "Με προάγετε σε μελλοντικό αφέντη του εαυτού μου και του περιβάλλοντός μου, μα ποτέ δε μου είπατε με ποιο τρόπο μπορεί κάποιος να γίνει αφέντης του εαυτού του και ποτέ δε μου δείξατε τα λάθη στις σκέψεις μου και στις πράξεις μου".

Αφήνεις τους ανθρώπους της εξουσίας να αναλάβουν δύναμη "για το καλό του Ανθρωπάκου". Μα εσύ ο ίδιος μένεις σιωπηλός. Δίνεις στους ανθρώπους της εξουσίας ή στους ανθρώπους με κακόβουλες προθέσεις, τη δύναμη να σε αντιπροσωπεύουν. Και πολύ αργά ανακαλύπτει ότι πάντα είσαι το κορόιδο.

Αλλά τι σημαίνει πρακτικά αυτοσυνειδηση; Σημαίνει ικανότητα και θάρρος να κοιτάξεις τον εαυτό σου κατάντα. Σημαίνει να γνωρίζεις επιτέλους, ποια είναι τα δικαιώματά σου και να τα διεκδικήσεις. Σημαίνει να κατανοήσεις τις αληθινές σου ανάγκες. Σημαίνει επίσης, να ξεχωρίζεις και να διαχωρίζεις τους όρους ελευθερίας και καταπίεσης, μέσα απ' τις πνευματικές και πρακτικές αναζητήσεις σου στον καθημερινό σου βίο ανεξάρτητα από υποβολές, παρεμβολές και επιβολές εκ μέρους της εξουσιαστικής κοινωνίας όπου ανήκεις.

Σημαίνει ακόμα πίστη στον εαυτό και στις δυνάμεις σου. Κι αυτό διότι, από ψυχολογικής πλευράς η αποδυνάμωση και η αποστέρηση της οποιο-

μοντέρνο της προσωπικό.

- Μηχανισμοί και θεσμοί που κατέχουν τα πρωτεία στην εξάσκηση και επιβολή της κρατικής - καπιταλιστικής βίας (αστυνομία, στρατός κ.ά.), πέρα από τη συνεχή κι αγωνιώδη προσπάθεια ν' αποδείξουν την "κοινωνική αναγκαιότητα" τους, εκσυγχρονίζονται ταχύτατα και με κάθε μέσο για να εκσυγχρονίσουν την κοινωνία. Να κατακρεουργήσουν δηλαδή τα κοινωνικά κομμάτια που αντιστέκονται και πρόκειται να αντιδράσουν στα σχέδια της εξουσίας. Να οργανώσουν και να επιχειρήσουν μια άνευ προηγουμένου γενικευμένη καταστολή.

- Από κοντά όλοι οι αλληλοσυμπληρούμενοι θεσμοί και μηχανισμοί του εγκλήματος που λέγεται κυριαρχία (φυλακές, δικαστική εξουσία, κλπ) θα συνεισφέρουν εκσυγχρονιζόμενοι στην εκσυγχρονισμένη φρίκη του συστήματος της κρατικής επιβολής.

Δεν είναι καθόλου τυχαίες οι κοινωνικές αντιστάσεις που ξεπηδούν στα πλαίσια κυρίως μιας αυτοοργανωμένης και αντιθεσμικής ανάπτυξης του κοινωνικού αγώνα που τις περισσότερες φορές λαμβάνει εξεγερτικά χαρακτηριστικά.

Εξεγέρσεις στις φυλακές, κινητοποιήσεις στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη, τα τελευταία γεγονότα του Πολυτεχνείου και πολλά άλλα.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια της κοινωνικής - ταξικής αντιπαράθεσης και του προχωρήματος με μεγάλα βήματα που χρειάζεται για τα "ντόπια" αφεντικά, στο πλαίσιο της Ενωμένης Ευρώπης και που επιτακτικά και μοναδικά δρομολογεί η παρούσα διαχείριση της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ, γίνεται παραπάνω από κατανοητό ότι θα επιδιωχθεί μια συστηματοποιημένη κι εγκληματική κατασταλτική πολιτική, ενταγμένη στα διεθνή στάνταρντς, παραδείγματα κι οδηγίες (βλέπε Σέγκεν κλπ) αλλά και ταυτόχρονα εκσυγχρονισμένη τεχνολογικά και παντοδύναμη επιχειρησιακά, που θα 'ναι τέτοια ώστε σε κάθε επίπεδο να αντιμετωπίζουν τις κοινωνικές αντιστάσεις, αλλά και να διαφυλάττουν εκ των προτέρων σημαντικούς για τους εξουσιαστές σχεδιασμούς.

Η ίδια η καταστολή δεν αποτελεί ένα διαχωρισμένο παράγοντα επιτέμνης κι επέκτασης της κυριαρχίας. Αντίθετα αποτελεί τον ουσιαστικότερο μοχλό κίνησης και διεκπεραίωσης των διακρατικών σχεδιασμών.

Γι' αυτό είτε ασκείται σε μαζικό επίπεδο, είτε επιλεκτικά σε συγκεκριμένους αγωνιστές με μακροχρόνιες και σταθερές στάσεις, έχει τους ίδιους στόχους.

Την κατατρομοκράτηση και αποτροπή της κοινωνίας από την ενεργή συμμετοχή της στους αγώνες, που η ίδια η κυριαρχία της από το κράτος και το κεφάλαιο συναντάει στον αντίποδα.

Έτσι η μετεξέλιξη όλων των μεθοδολογιών της κρατικής καταστολής, η ενίσχυση του οπλοστασίου της, όλες οι γνωστές τακτικές των εμπνευστών και εφαρμοστών της, από τη σπορά ψευδών ειδήσεων και τα ΜΜΕ μέχρι τις "καλοστημένες" σκευωρίες, δεν αποτελούν τυχαία γεγονότα, αλλά την απαραίτητη "δίοδο" για τη συνολική καθυστάση των ανθρώπων, για μια ολοκληρωτική επιβολή που συντείνει σ' ένα παγκόσμιο κράτος και στην εμφάνιση του καπιταλισμού σαν την μοναδική πια κι αδιαμφισβήτητα "κοινωνική" οργάνωση.

ασοδήποτε μορφής ελευθερίας, είναι αποδεδειγμένο ότι επενεργεί θανάσιμα στον ψυχολογικό κόσμο του ατόμου και κατ' επέκταση και στον κοινωνικό περίγυρο. Το αίσθημα της ηττοπάθειας και της αδιαφορίας στάσης της πλειοψηφίας των κοινωνικών ομάδων, που καλλιεργούν οι εκάστοτε καταπιεστές, φανερώνει ήδη και αποδεικνύει τις αληθινά τρομαχτικές διαστάσεις του προβλήματος και τις ολέθριες συνέπειες που επιφυλάσσει η συνεχής διαβίωσή του ανθρώπου κάτω από τους ασφυκτικούς ζυγούς των κυβερνήσεων.

Οι κρατικές μηχανές, είτε ονομάζονται καπιταλιστικές, δημοκρατικές, κομμουνιστικές, σοσιαλιστικές, φιλελεύθερες κλπ. βασίζονται και στηρίζονται στην άσκηση βίας -που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορέσουν να επιβληθούν άνθρωποι πάνω σε άλλους ανθρώπους- διαφυλάττοντας έτσι τη συνέ-

χιση της ύπαρξής τους. Αυτές οι μορφές εκμετάλλευσης μπορούν να περιοριστούν σε πρώτη φάση, με την ύπαρξη αυτοσυνειδησης από μέρους κάθε ανθρώπου ξεχωριστά και σε δεύτερη φάση, να εξαλειφθούν με μια συνολική, συλλογική και οργανωμένη εξέγερση όλων των ανθρώπων μαζί.

Γι' αυτό το σκοπό συνεπάγονται, αλληλεγγύη, ατομική και συνολική μόρφωση, αποδυνάμωση με κάθε δυνατό τρόπο της κρατικής μηχανής, κοινή προσπάθεια, για να μπορέσει η εξέγερση να είναι βιώσιμη, σύμφωνη με τις φυσικές αρχές σεβασμού των ατομικών δικαιωμάτων και της ατομικής ελευθερίας.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ...

Μιχάλης
ΚΥΠΡΟΣ

Περί καταστολής...

Η λυσσώδης προπαγάνδισή του "τέλους των επαναστάσεων" από τα πάνελ της εξημέρωσης και τους βρυκόλακες των media, η επιμελής αφαίρεση από την πραγματικότητα των πολλών μικρών ή μεγάλων κοινωνικών "αφορμών κι αιτιών" της κοινωνικής - ταξικής σύγκρουσης και η εναλλαγή τους με τις στατιστικές και τους δεικτές "βίας κι εγκληματικότητας" συμβαίνουν για να εξυπηρετηθεί με τον καλύτερο τρόπο η καθημερινή, ωμή κρατική - καπιταλιστική βία, για να δικαιολογηθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να ζητούν όλο και περισσότερα μέτρα επιβολής της. Για να εξοστρακίσουν και ανεμπόδιστα να διαστρεβλώνουν, να συκοφαντούν τις δίκαιες και "αναπόφευκτες" αντιδράσεις των καταπιεζόμενων κοινωνικών κομματιών.

Για να εξοστρακίσουν και ανεμπόδιστα να διαστρεβλώνουν, να συκοφαντούν τις δίκαιες και "αναπόφευκτες" αντιδράσεις των καταπιεζόμενων κοινωνικών κομματιών.

Το άγριο και ανθρωποβόρο σκηικό της εντατικοποιημένης εκμετάλλευσης και κυριαρχίας καθορίζεται και σε ελλαδικές συνθήκες, από τις συστηματοποιημένες προσπάθειες των κρατούντων και της κεφαλαιοκρατίας να αναδιαρθρωθούν οι μηχανισμοί πυγμής, αλλά και οι θεσμοί υποταγής του ανθρώπου σε κάθε επίπεδο, με κινήσεις σαρωτικές που μεταβάλλουν τα δεδομένα.

- Ο παραδοσιακός παραγωγικός ιστός του κεφάλαιου κατατεμαχίζεται ώστε να προσδένεται ευέλικτος στις απαιτήσεις του εκσυγχρονισμού με αποτέλεσμα να ρημάζουν η φτώχεια και μεσαία αγροτική παραγωγή, να κλείνουν εκατοντάδες εργοστάσια και μικροεπιχειρήσεις, να ερημώνουν ολόκληρες περιοχές (Λαύριο, Β. Ευβοία, Πάτρα, Πέραμα κλπ.).

- Οι προωθημένες εκπαιδευτικές κρεατομηχανές κάθε είδους, καθ' όσο μπορούν να αναπτύξουν και να στελεχώσουν την τεχνογνωσία με μια απευθείας προσαρμογή στις νέες συνθήκες, αποτελούν στεγανοποιημένους κοινωνικά χώρους, όπου η "συντήρηση" και η "πρόοδος" από κοινού, προετοιμάζουν και κατευθύνουν το υπηρετικό μετα-

Αλφα
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΕΤΟΣ 2ο ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 44

ΕΚΔΟΤΗΣ: "ΑΛΦΑ" Α.Μ.Κ.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΕΚΔΟΣΗΣ: ΣΠΥΡΟΣ
ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟ-
ΠΟΥΛΟΥ 45
Τα γραφεία είναι ανοιχτά κάθε Πέμπτη
7.00-10.00μ.μ.

ΤΗΛ. - FAX: (01) 64.58.112
ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: Τ.Θ. 31809
Τ.Κ. 100 35
ΑΘΗΝΑ

Η Επιτροπή Αλληλεγγύης στο Γιώργο Μπαλαφα έχει συνέντευξη στην Αθήνα κάθε Δευτέρα στις 8 μ.μ. (Βαλτετσίου 35) και στη Θεσσαλονίκη κάθε Πέμπτη στις 9 μ.μ. (Φραγκίνη 5, Λουλουδάκια - 2ος όροφος).

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Σύντροφοι...

Εκ πρώτοις θέλω να χαιρετήσω την νέα συντακτική συνέλευση Θεσσαλονίκης και να συγχαρώ τα άτομα για τη σοφή κίνηση τους!

Εύχομαι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει γρήγορα να ξεπεραστούν και να λειτουργήσει αποτελεσματικά στην κατεύθυνση των καθηκόντων της.

Διάβασα την διακήρυξη αυτής της συγκρότησης και πάνω σ' αυτή θά 'θελα να κάνω ορισμένα σχόλια και παρατηρήσεις.

Είναι μεγάλη και ριψοκίνδυνη κουβέντα να λες "κατακτημένη και αυτονομία έκδοση" κι εκεί να βάζεις τελεία, χωρίς να προσθέσεις ότι η κατάκτηση είναι ένας συνεχής αγώνας κι ότι το μόνο αυτονόητο είναι η συνέχιση του αγώνα μας! Κατανοητός ο ενθουσιασμός και η χαρά για την δυναμική ενός εγχειρήματος, πλην όμως δεν πρέπει να οδηγούμαστε σε υπερκειμήσεις... Όπως πολλοί άλλοι έτσι κι εγώ, γνωρίζω πόσο δύσκολα "βγαίνει" το κάθε φύλλο της εφημερίδας μας... Ξέρω ότι για κάθε φύλλο γίνεται (ή γινόταν, αφού δεν γνωρίζω την παρούσα οικονομική κατάσταση της εφημερίδας) ένας μαραθώνιος εξερεύνησης των χρημάτων!

Τέλος πάντων, ποιός θα έλεγε ότι η βιωσιμότητα της εφημερίδας από οικονομική και τεχνική άποψη είναι αυτονόητη, χωρίς αποταμιευτικό κεφάλαιο και εξοπλισμό (δεν ξέρω, αλλά μπορώ να φανταστώ τι σημαίνει εξάρτηση από τα τυπογραφεία και τον φτωχό οβολό του κάθε συντρόφου);

Όπως είχαν διατυπώσει παλιότερα οι Αναρχικοί Θεσσαλίας, με διαφορετικό όμως τρόπο, οι σημερινοί καιροί επιβάλλουν τα μέσα και τα άτομα και τα άτομα παίρνουν τις ανάλογες πρωτοβουλίες υλοποίησής τους. Αν δεν υπάρξουν τα άτομα, που με τόλμη και επιμονή θα αναλάβουν τις πρωτοβουλίες, οι καιροί μας ξεπερνούν κι όλοι μας επιστορχορούμε. Σωστά: "Αργά ή γρήγορα, ένα αναρχικό έντυπο με πανελλαδική κυκλοφορία και τακτική ημερομηνία έκδοσης θα γινόταν πραγματικότητα". Όμως, αν δεν υπάρξουν τα άτομα που θα αναλάβουν την τακτική πρωτοβουλία, η στρατηγική ανάγκη παραμένει ανικανοποίητη και η Κυριαρχία επιχαίρει! (όμως, μεταξύ των αναγκών μας υπάρχει προτεραιότητα και νομίζω, πιστός στην θέση των Αναρχικών Θεσσαλίας, ότι η ικανοποίηση της συγκεκριμένης ανάγκης έκδοσης της Αλφα, δεν τηρεί αυτήν την προτεραιότητα!)

Είναι φανερό σε μένα, ότι το "κέντρο" της αναρχικής δραστηριότητας μετατοπίστηκε στην Θεσσαλονίκη. Και θα ήταν κουτό αυτήν την μετατόπιση να μην την ακολουθήσει η Αλφα! Κι απέχω πολύ από το να χαρακτηρίσω την δημιουργία νέας συντακτικής συνέλευσης σαν "ποιοτική ανασυγκρότηση", ένας όρος που δεν τον καταλαβαίνω, εκτός κι αν η αλήθεια του μου καταδεικνύει στο μέλλον. Στο κάτω της γραφής, αυτό που μ' ενδιαφέρει δεν είναι κάποια "ποιότητα" ή "ανασυγκρότηση", αλλά η πρόοδος και η αποτελεσματικότητα του εγχειρήματος, όπως αυτές εννοούνται απ' την αναρχική θεώρηση! Εξάλλου, περισσότεροι συμμετέχοντες, δύο και τρεις συντακτικές συνελεύσεις, δεν οδηγούν απαραίτητα στα επιθυμητά αποτελέσματα -αντίθετα, η εγρήγορση τότε επιβάλλεται απαιτητικότερη!

Όμως, οφείλω να παραδεχτώ το εξής: οι... "κουλούρες" των αναρχικών χώρων Αθήνας και Θεσσαλονίκης είναι διαφορετικές! Διαφορετικός ο "αέρας", η "ατμόσφαιρα", το "πνεύμα" αλλά και -σαφέστατα- η δυναμική των δύο χώρων. Κι αυτό έχει μεταφερθεί ήδη, όπως διαπιστώνω, στην εφημερίδα μας από το 38ο φύλλο, αν όχι νωρίτερα... Αλλά, δεν πιστεύω να εννοείτε αυτό σαν "ποιοτική ανασυγκρότηση", ή κάνω λάθος;

Σύντροφοι, δεν χωρά αμφιβολία: αν υπάρχει κάτι που κρίνει τελικά ένα εγχείρημα, αυτό είναι το αποτέλεσμα και, πιά συγκεκριμένα, η αποτελεσματικότητα του ως προς εξ αρχής διατυπωμένους σκοπούς! Κι ως προς αυτό, η Αλφα ήταν (είναι) απόλυτα επιτυχής!

Αμφιβάλλω αν η έντονη δυναμική του χώρου μας τον κατατάσσει στα κινήματα ή έστω προδιδώνει τέτοιες διαδικασίες "που σήμερα ίσως γεννιούνται". Βέβαια αν μια τέτοια δυναμική εξελιχθεί ποιοτικά/ποσοτικά, τότε ίσως... Εδώ που τα λέμε δεν τρέφω μεγάλη υπόληψη στα κινήματα γιατί, κατά την γνώμη μου, προϋποθέτουν όρους που με βρίσκουν εχθρικό.

Επιπρόσθετα, κανείς δεν αμφιβάλλει για την ενδυνάμωση του "ρόλου", του "κύρους" της Αλφας, κατά τα τέλη του περασμένου φθινοπώρου... Δεν νομίζω όμως ότι οδήγησε σε "ποιοτική ανασυγκρότηση", όρος που, επαναλαμβάνω, δεν κατανοώ.

Πιστεύω ότι η ποδομένη θετική εξέλιξη της εφημερίδας μας δεν έχει συμβεί, ακόμη! Εύχομαι κι ελπίζω η αισιόδοξη συνεύρεση των άξων συντρόφων της Θεσσαλονίκης να οδηγήσει σ' αυτήν. Καλό κουράγιο σ' όλους!

Γ.Φ.
ΒΟΛΟΣ

Υ.Γ. Νομίζω ότι θα ήταν πολύ χρήσιμη κι ενδιαφέρουσα η δημοσιοποίηση των αριθμών κυκλοφορίας της εφημερίδας. Επίσης σε πολλά άρθρα της σελίδας "Διεθνή" λείπει η αναφορά της πηγής τους κάτι που θα ενδιέφερε πολλούς. Θέλω, ακόμη, να συγχαρώ τον ή την Σ.Μ. για το ολοκληρωμένο άρθρο του/της σχετικά με το Καρναβάλι: περιεκτικό, τεκμηριωμένο και με... αναπάντεχη βιβλιογραφία! Μπράβο!!

Στον αστερισμό του "νεοφιλελευθερισμού"

συνέχεια από την πρώτη σελίδα

ματα της άρνησης. Η πεμπτουσία του νεοφιλελευθερισμού τελικά βρίσκεται στην ωμή διατύπωση του ιδεολογήματος που βρίσκεται στη βάση όλων των θεωρητικών αναλύσεων που υποστηρίζουν την "οικονομία της αγοράς": "Γνωρίζουμε ότι το σύστημα μας είναι στηριγμένο στην απάτη, τον εγωισμό, την πλεονεξία, το έγκλημα, την κλοπή. Όλα αυτά όμως είναι αναπόφευκτες πτυχές της ανθρώπινης φύσης. Και εμείς γνωρίζουμε πώς να διαχειριστούμε την ανθρώπινη φύση καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον". Αυτός είναι ο κόσμος μας. Μπορείς μόνο να τον δεχτείς. Αν τον αρνηθείς, αρνείσαι τον ίδιο σου τον εαυτό. Ο νεοφιλελευθερισμός ταυτίζεται με τη δολοφονία όλων των στοιχείων του ανθρώπινου για τα οποία αξίζει να ζει κανείς.

Τα τρία γνωρίσματα της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας

Οι πολυεθνικές κατάφεραν σταδιακά και με τη βοήθεια και της τεχνολογίας να δημιουργήσουν ένα πλέγμα κυριαρχίας που αγκαλιάζει, ελέγχει και στραγγαλίζει ολόκληρο τον πλανήτη. Η διαδικασία ανάπτυξης τους έφτασε στο τελευταίο της στάδιο με την κατάρρευση των λεγόμενων κομμουνιστικών χωρών. Η παγκόσμια κυριαρχία των πολυεθνικών (που νομιμοποιούν την ύπαρξή τους και ρυθμίζουν τυχόν διαφωνίες μέσα από διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς) έχει τα ακόλουθα τρία βασικά γνωρίσματα:

1) Διεθνής συντονισμός της παραγωγής και της ζήτησης:

Οι παραγωγικές αλυσίδες αποτελούνται από μονάδες παραγωγής διάσπαρτες σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της υφελούς. Επιτυγχάνεται το μικρότερο κόστος για κάθε τμήμα του προϊόντος. Οι τυχόν απεργιακές κινητοποιήσεις δεν κλονίζουν την παραγωγή, αφού αυτή μπορεί να αναληφθεί από εργοστάσιο σε άλλη χώρα. Με την κατάργηση των δασμών δημιουργούνται τεράστιες αγορές που εμποδίζουν τις δυσάρεστες εκπλήξεις, εξασφαλίζοντας τη σταθερότητα της κατανάλωσης.

2) Διεθνής έλεγχος μέσα από τη βιομηχανία της συνειδήσης:

Ελεγχόμενη ροή πληροφοριών, δυνατότητα διαμόρφωσης ψευδών συνειδήσεων σε πλανητικό επίπεδο. Επιπλέον όλα αυτά τα δίκτυα πληροφορικής και η παγκόσμια βιομηχανία του θεάματος αποτελούν και εξαιρετικά επικερδείς επιχειρήσεις.

3) Τα χρηματιστήρια-καζίνο:

Με την ενοποίηση των αγορών και την ανάπτυξη της πληροφορικής, η μεταφορά κεφαλαίων ύψους εκατομμυρίων δολларίων από μια χώρα σε μια άλλη μπορεί να συμβεί με το πάτημα ενός κουμπιού στο πληκτρολόγιο ενός κομπιούτερ. Το ίδιο κεφάλαιο στη συνέχεια, αυξημένο ή μειωμένο αναλόγως, μπορεί μέσα σε δευτερόλεπτα να μεταφερθεί σε μία τρίτη χώρα. Όλα αυτά δεν αντιστοιχούν σε πραγματικές οικονομικές κινήσεις. Ουσιαστικά πρόκειται για τζόγο, για ένα παιχνίδι με μετοχές, ένα παιχνίδι βέβαια που μπορεί να προκαλέσει ένα πραξικόπημα σε μια τριτοκοσμική χώρα της Ασίας,

ένα πόλεμο κάπου στην Αφρική... Χαρακτηριστικό είναι ότι το 1971 το 90% των διεθνών συναλλαγών αφορούσαν μακροπρόθεσμες επενδύσεις και το 10% "επενδύσεις άμεσης απόδοσης" (εύσχημος τρόπος περιγραφής της απροκάλυπτης κερδοσκοπίας), σήμερα τα ποσοστά αυτά έχουν αντιστραφεί.

Επιπτώσεις του νεοφιλελευθερισμού στις χώρες του "Τρίτου Κόσμου"

Εδώ η "Παγκόσμια Νέα Τάξη" ενισχύει με χαρακτηριστική ωμότητα την πολύ παλιά τάξη του μαστίγιου και του ρόπαλου. Εκτός από τις παραδοσιακές μορφές αιματηρής εκμετάλλευσης και αποικιοκρατικής κτηνωδίας, το νέο φρούτο είναι οι λεγόμενες "Ζώνες Ελεύθερου Εμπορίου". Είναι περιοχές που δεν υπόκεινται σε κανένα είδος δασμολόγησης. Επιπλέον δεν ισχύουν οι εργατικές νομοθεσίες, αλλά οι κανονισμοί των πολυεθνικών που χτίζουν οικισμούς-στρατώνες για τους εργαζόμενους, οι οποίοι δουλεύουν συνήθως εφτά μέρες τη βδομάδα, χωρίς άδεια, περίθαλψη, ασφάλιση, αποζημίωση, δικαίωμα απεργίας. Σε αυτά φυσικά πρέπει να προστεθούν η κλοπή των φυσικών πόρων με τη μέθοδο του "εξωτερικού χρέους" (κοινώς τοκογλυφία), η επιβολή μονοκαλλιέργειών, η ιδιωτικοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών και πρόνοιας (σε όσες τέλος πάντων τριτοκοσμικές χώρες υπάρχουν τέτοια πράγματα) και τα συνήθη πραξικοπήματα, σφαγές, τεχνητοί λιμοί, πόλεμοι κλπ...

Επιπτώσεις του νεοφιλελευθερισμού στις χώρες του "Πρώτου Κόσμου"

α) Η μεγέθυνση της αγοράς σε διεθνείς διαστάσεις μειώνει την αναγκαιότητα διατήρησης του καταναλωτισμού. Ο καταναλωτισμός είναι πλέον απαραίτητος ως μηχανισμός ελέγχου και όχι ως παράγοντας κίνησης της αγοράς, αφού η ζήτηση μπορεί πάντα να εξασφαλίζεται μέσα στις διευρυμένες αγορές. Σε αυτά τα πλαίσια, τα είδη πρώτης ανάγκης ακριβαίνουν, ενώ παραμένουν φτηνά μόνο τα gadgets και τα μέσα σύνδεσης με τη θεαματική δικτατορία.

β) Συνέπεια της επιδίωξης για μείωση του κόστους παραγωγής είναι η εξαφάνιση των "μη-ανταγωνιστικών" τομέων της οικονομίας, όπως ορισμένοι τομείς της αγροτικής παραγωγής, οι "προβληματικές" βιομηχανίες και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στο ίδιο μήκος κύματος έρχεται και η διαμόρφωση νέων σχέσεων εργασίας: Αύξηση της ανεργίας (στην Ελλάδα, η ανεργία, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, από 7,2% το 1990, έφτασε πέρυσι το 10,02%). Περιρροή των δικαιωμάτων των παραδοσιακών μισθωτών. Δημιουργία του φαινομένου των "εποχιακών" ή "προσωρινών" εργαζομένων-άτομα που εργάζονται περιστασιακά, χωρίς εργασιακά δικαιώματα ή ασφάλιση ενώ συγχρόνως κατεβάζουν τους δείκτες της ανεργίας. Τέλος αυξάνεται ο αριθμός των οικονομικών μεταναστών (στην Ελλάδα, μισό εκατομμύριο άτομα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία).

γ) Η νεοφιλελεύθερη επιταγή για "απεγκλωβισμό" των κεφαλαίων από μη-κερδοφόρες επενδύσεις οδηγεί στον περιορισμό της κοινωνικής πρόνοιας, τις μετοχοποιήσεις-ιδιωτικοποιήσεις των δημόσιων επιχειρήσεων και την αύξηση των τιμολογίων των δημοσίων υπηρεσιών. Ο κρατικός μηχανισμός είναι πλέον βάρος για το κεφάλαιο... Στόχος είναι ο περιορισμός του στο μέγεθος που απαιτείται για να εκπληρώνει τα διαχειριστικά καθήκοντα της εφαρμογής των διεθνών οικονομικών σχεδιασμών, για να διατηρεί την κατασταλτική του ετοιμότητα και για να παρεμβαίνει διορθωτικά σε ακραίες περιπτώσεις "κοινωνικής αδικίας".

δ) Η σημαντικότερη όμως συνέπεια της επέλασης του νεοφιλελευθερισμού είναι ότι πλέον θεωρούνται "λογικές" απόψεις που εξυμνούν την ιδιωτέυση, που δικαιώνουν τον κυνισμό, που θεωρούν τον ηθικό και ψυχικό εκμαυλισμό ως κάτι φυσιολογικό και αναπόφευκτο, που αποδέχονται την ήττα και την παραίτηση.

Όπως είπαμε και πριν, αυτό το συνεκτικά δομημένο ψέμα στηρίζεται στο ίδιο το μέγεθος του ψέματος, που είναι τέτοιο ώστε κανείς δεν μπορεί πραγματικά να δει ένα τμήμα του αν δεν το δει ολόκληρο, ενώ συγχρόνως είναι τόσο ομοιογενές ώστε αν κάποιος αρνηθεί ένα τμήμα του πρέπει αυτόματα να το αρνηθεί συνολικά. Αρκεί λοιπόν να εδραιωθεί κάπου ένα μικρό ρήγμα ελπίδας και όλο το οικοδόμημα θα καταρρεύσει...

N.N.

Αντιφασιστική πορεία

Μέσα στο κρύο του Φλεβάρη και της κοινωνικής αδράνειας η περασμένη Πέμπτη ζέσανε τις διαθέσεις μας. Η πορεία που είχε καλέσει ο θίασος των αντιφασιστικών οργανώσεων (κυρίως πολιτικά κόμματα και συνδικαλιστικές οργανώσεις) με σκοπό να εκμεταλλευτεί πολιτικά τα αντιφασιστικά αντανάκλαστικά δεν μπορούσε να είναι μια απλή βολτούλα στους δρόμους του Πειραιά. Ανάμεσα στους -παραπάνω από χίλιους διαδηλωτές- ένα μεγάλο κομμάτι δεν κατέβηκε για να παίξει τον ρόλο του κομπάρσου στους πολιτικούς θεατρινισμούς, δηλώνοντας απλά την ύπαρξή του, ή ζητώντας από τους προστάτες των ναζι να κλείσουν τα γραφεία τους. **Αλλά αποφασισμένο να τους χτυπήσει.**

Καταλαβαίνοντας λοιπόν αυτήν τη διάθεση οι κρατικοδίαιτοι διοργανωτές αποφασίζουν να μην πλησιάσουν στα γραφεία που βρίσκονταν σε απόσταση 100 μέτρων από το χώρο της συγκέντρωσης. Η διάθεση της επίθεσης στα γραφεία της χρυσής αυγής δεν εκδηλώθηκε αφού η γνώση της αναποτελεσματικότητας μιας τέτοιας ενέργειας (στον 7ο όροφο απέναντι από αστυνομικό τμήμα και γίγκα στα ΜΑΤ) σε συνδυασμό με το κόστος από τις σχεδόν σίγουρες συλλήψεις που θα επακολουθούσαν, σε μια περιοχή άγνωστη για τους περισσότερους, έστρεψε την οργή αλλού. **Καθόλου όμως τυχαία**, αφού είναι γνωστό πως οι κάμερες της Τ.Υ. απειλούν την κοινωνία πολύ περισσότερο από τα φασιστικά αποβράσματα που προωθούν. Άλλωστε, ο ρόλος ενός μερικού και αναποτελεσματικού, άρα αφομοιωσιμίου και ακίνδυνου λεκτικού αντιφασισμού ανήκει σε άλλους. Χωρίς καμιά προετοιμασία, με πέτρες, ξύλα και κράνη (αντικείμενα προστίτ στον καθένα), οι φρουροί του κοινωνικού λήθαργου γνώρισαν την έμπρακτη κριτική, εισπράττοντας την οργή που προκαλεί ο άθλιος ρόλος τους.

Παρόλα τα σπασίματα δημοσιογραφικών συνεργειών, κάμερων και κανά δυο πολυτελών αυτοκινήτων, οι μπάτσοι δίστασαν να επιτεθούν υπολογίζοντας το πολιτικό κόστος του χτυπήματος μιας μαζικής αντιφασιστικής πο-

ρείας. Οι μάχες όμως παίζονται και κερδίζονται στο επίπεδο της τακτικής. Και σ' αυτή την περίπτωση το χτύπημα αποφεύχθηκε αφού, οι ψύχραιμοι και αποφασισμένοι διαδηλωτές, **δεν** έτρεξαν πανικόβλητοι στη θέα των χακήδων, **δεν** επιδόθηκαν σε τυφλά σπασίματα και κυρίως ενσωματώθηκαν στο κύριο σώμα της πορείας αντί να μείνουν -όπως τόσες φορές στο παρελθόν- στην ουρά, εύκολο θήραμα για τις δυνάμεις καταστολής. Πολύ σωστά, όπως αποδείχθηκε στη συνέχεια, αφού τα ΜΑΤ περικύκλωσαν την πορεία και επιχείρησαν να την σπάσουν και να προβούν σε συλλήψεις, ακολουθώντας την δοκιμασμένη τακτική της επίθεσης στη μαθητική πορεία στις 11/1/95. Και στο τέλος επιδείχτηκε η αυτοσυγκράτηση της μη εμπλοκής σε μια χαμένη από χέρι σύγκρουση, κρατώντας την παραπάνω εμπειρία παρακαταθήκη για το μέλλον.

Εκδηλώσεις

★ Την Παρασκευή 8 Μάρτη (και όχι την 1η Μάρτη όπως είχε προαναγγελθεί), η Επιτροπή Αλληλεγγύης Θεσσαλονίκης στον Γ. Μπαλάφα διοργανώνει εκδήλωση-συζήτηση με ομιλητές τους Σπ. Φυτράκη (συνήγορο υπεράσπισης του Γ. Μπαλάφα), Β. Βογιατζή (συγκατηγορούμένη του στην υπόθεση Καλαμά), Ν. Γιαννόπουλος (μέλος της επιτροπής αλληλεγγύης Αθήνας). Η εκδήλωση θα γίνει στο μικρό αμφιθέατρο του Πολυτεχνείου της πόλης, στις 7:30 μ.μ.

★ Την ίδια μέρα στα ΤΕΙ Αθήνας, στο Αγάλεω, στις 11 το πρωί γίνεται εκδήλωση αλληλεγγύης στους διωκόμενους του Πολυτεχνείου από Πρωτοβουλία σπουδαστών και εργαζομένων στα ΤΕΙ. Στην εκδήλωση θα συμμετέχουν εκπρόσωποι συνδικαλιστικών και κοινωνικών φορέων.

Έχει γίνει πολλές φορές το λάθος της φетиχοποίησης μιας αποσπασματικής σύγκρουσης με δυσανάλογα μεγάλο κόστος. Η εξεγερτική όμως λύσσα, όταν ισορροπεί με την ωριμότητα της τακτικής μπορεί να οδηγήσει σε μικρές, αλλά σημαντικές νίκες όπως αυτή της Πέμπτης, κερδίζοντας πολύτιμα, για το κίνημα που μάχεται στους δρόμους, μαθήματα. **Σύγκρουση λοιπόν στους δρόμους, με απρόβλεπτη (έστω και απροετοίμαστη) εναλλαγή στην επιλογή των στόχων, με το μικρότερο δυνατό κόστος.** Αλλά και μια επιδείξη δυναμικής και μια προετοιμασία -απαραίτητη σε εποχές γενικευμένης αδράνειας- για μελλοντικές μάχες, ώστε να μην ξεχνάμε τη σύγκρουση

στους δρόμους της μητρόπολης.

Οι φασίστες κατάλαβαν ότι δεν μπορούν να δρουν ανενόχλητοι. Και σίγουρα οι φιλολογικές περί φασισμού συζητήσεις και αφορισμοί, το αίτημα κλεισίματος των γραφείων τους και οι κορώνες μαχητικής δημοκρατίας κάθε άλλο παρά τους φοβίζουν. Ο αντιφασιστικός αγώνας μπορεί να οδηγήσει σε μια άλλη προοπτική όταν οι **προστάτες των νεοναζί εισπράτουν την οργή που τους αξίζει όχι απλά γιατί τους προστατεύουν. Αλλά γιατί ξέρουμε καλά πως αυτοί είναι πολύ πιο επικίνδυνοι για την κοινωνία από τα γραφικά φασιστικά ανδρείκελα. Και αυτό θα το πληρώσουν!**

Mπ

Γ.Σ.Ε.Ε. ΑΕ...

συνέχεια απ' την πρώτη σελ.

κόττητα και "ευκαμψία" της αγοράς εργασίας και το μόνο που κάνει είναι να ζητάει ασφαλιστικές δικλίδες και μίνιμουμ περιορισμούς στην επιθετικότητα του κεφαλαίου, ώστε να αφομοιώνονται και να ελέγχονται οι αντιδράσεις για την απρόσκοπτη αντιπαραγωγή της υπάρχουσας κατάστασης.

Φτάνει στο σημείο να ζητά "συμφωνίες παραγωγικότητας" ώστε να γίνουν επενδύσεις και να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, δηλώνει με ξεδιαντροπία ότι νοιάζεται για την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων, την "προστασία" των εργαζομένων αλλά και για την προσαρμογή στα νέα τεχνολογικά δεδομένα και στις επιπτώσεις των αναδιαρθρωτικών προγραμμάτων. Το παλιό παραμύθι για "εθνική ανάπτυξη" και "δυσ-λεϊα για όλους" ξετυλίγεται για άλλη μια φορά απ' τους

"αντιπροσώπους" μας, αλλά αυτή τη φορά ακούγεται πολύ φάλτσα αφού κανείς έξυπνος βιομήχανος δεν πρόκειται να νοιαστεί για την παραγωγική δομή της χώρας. Όταν μάλιστα μπορεί να πλουτίζει αερίζοντας απ' το ξεπούλημα των ιδιωτικοποιήσεων και στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας να επενδύσει σε άλλες χώρες με συγκριτικά πλεονεκτήματα -όπως το 1/2 του εργατικού κόστους στην Ελλάδα. Τα Βαλκάνια ήδη αποτελούν το Eldorado της ελληνικής αστικής τάξης.

Οι Γάλλοι εργοδότες διαπιστώνουν την αδυναμία των συνδικατών να ελέγξουν την πορεία μιας νέας κοινωνικής έκρηξης, ότι χάνουν την επιρροή και τον έλεγχο πάνω στη συνδικαλιστική βάση και οδηγούνται στο συμπέρασμα ότι χρειάζεται η συγκρότηση ενός ρεφορμιστικού πόλου -που δεν θα αποκλείει το ΚΚΓ και την CGT

του- με στόχο την αύξηση της συμμετοχής των μισθωτών, παίζοντας ένα συνδιαχειριστικό ρόλο σύμφωνα με τα γερμανικά πρότυπα. Επίσης τα συνδικάτα θα συμβάλλουν στην συγκρότηση ενός "ασφαλιστικού" δικτύου που θα επιτρέπει τον έλεγχο των χειραγωγικών και συναινετικών μηχανισμών και θα διασφαλίζει την πορεία της αναδιάρθρωσης.

Η ΓΣΕΕ ΑΕ σίγουρα δεν αγνοεί τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Ξέρει το ρόλο που καλείται να παίξει ενόψει και της ΟΝΕ. Η ελαχιστοποίηση των περιορισμών και των εμποδίων στο μηχανισμό της αγοράς που απαιτεί ο νεοφιλελευθερισμός, οι περικοπές των δαπανών για ασφάλιση, υγεία, εκπαίδευση, το ξεδόντισμα του κράτους πρόνοιας και το χτύπημα των -όποιων- εργατικών κατακτήσεων είναι το νέο καθεστώς πίσυ τους "νομιμοποιεί" ως "αντιπροσώπους" μας και αυτό θα υπηρετήσουν.

Σ.Γ.

ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Η εξαθλίωση σε καταναλωτική συσκευασία

Η GAP είναι μια τυπική πολυεθνική. Δραστηριοποιείται στην παραγωγή και το εμπόριο ενδυμάτων, ελέγχοντας σε σημαντικό ποσοστό την βορειοαμερικάνικη αγορά. Σαν κάθε πολυεθνική, δεν χαρακτηρίζεται μόνο από τη συγκέντρωση κεφαλαίου, αλλά και από την διασπορά των δραστηριοτήτων της σε όλο τον κόσμο. Τυπική ως προς την λειτουργία της, εξάγει εξαθλίωση και συσσωρεύει κέρδη, πολύ περισσότερο που ο τομέας των δραστηριοτήτων της -κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα- είναι ένας από τους βιομηχανικούς τομείς με τις χειρότερες εργασιακές σχέσεις. Ειδικά στον Τρίτο Κόσμο.

Ακολουθώντας -όταν δεν επιβάλλει- τις διεθνείς τάσεις, η GAP δεν είναι καθετοποιημένη, δεν κατέχει δηλαδή ένα ολοκληρωμένο δίκτυο παραγωγής, από την κατασκευή του νήματος μέχρι την εξαγωγή του τελικού προϊόντος. Ελέγχοντας τα σημεία διανομής και την καταναλωτική αγορά στις ΗΠΑ, εισάγει τα έτοιμα ενδύματα από εργοστάσια στη Λατινική Αμερική. Με την δύναμη που της προσδίδει το μέγεθός της και με τις αντίστοιχες προσβάσεις στις λατινοαμερικάνικες κυβερνήσεις, επιβάλλει το κόστος παραγωγής του τελικού προϊόντος, τα συμβόλαια συνεργασίας και τελικά τις εργασιακές σχέσεις και τους μισθούς στην κλωστοϋφαντουργία της Λατινικής Αμερικής.

Στην φυτεία Mandarin στο Ελ Σαλβαδόρ, 13άχρονα παιδιά δουλεύουν ασαμάτητα, έως και 70 ώρες την βδομάδα, για το εξευτελιστικό ποσό των 58¢ την ώρα (περίπου 120 δρχ). Και δουλεύουν, σημαίνει ότι δουλεύουν υπερεπεντατικά. Για την GAP αυτό μεταφράζεται ότι ένα πουκάμισο της κοστίζει σε εργατικό κόστος 12¢ (περίπου 25 δρχ). Το ίδιο πουκάμισο θα το διαθέσει στις ΗΠΑ για 20\$ (πε-

ρίπου 5.000 δρχ). Που πήγαν τα υπόλοιπα 19,88\$; Μαντέψτε! Ε, αυτό σημαίνει το να είσαι πολυεθνική.

Κάποια στιγμή, οι εργάτες της φυτείας -που είναι μια από τις μεγαλύτερες στο Ελ Σαλβαδόρ- επιχείρησαν να αντιδράσουν. Το αποτέλεσμα είναι ότι απολύθηκαν εκατοντάδες. Οι εργοστασιακοί χώροι κυκλώθηκαν από οπλισμένους μπράβους της GAP, η εταιρεία έσπασε όλα τα συμβόλαια συνεργασίας και ενεργοποίησε τις προσβάσεις της στην κυβέρνηση του Ελ Σαλβαδόρ. Στην υπόθεση παρέμβηκε η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας. Παρακάτω παρατίθενται οι διαπιστώσεις της, γραμμένες βέβαια σε μια τυπική γραφειοκρατική γλώσσα.

Οι επιθεωρητές της ΔΟΕ διαπίστωσαν ότι υπάρχουν πολλοί εργάτες κάτω από το επιτρεπόμενο όριο ηλικίας, ότι αμείβονται κάτω από τον ελάχιστο μισθό, ότι το επίπεδο των μισθών δεν ανταποκρίνεται στο ελάχιστο όριο διαβίωσης, ότι εξαναγκάζονται να δουλεύουν υπερωρίες, δεν δικαιούνται κανένα διάλειμμα -ούτε καν για να πάνε στην τουαλέτα-, δεν παρέχεται καμιά ιατροφαρμακευτική κάλυψη, ο εξαερισμός των βιομηχανικών εγκαταστάσεων είναι φτωχός, δεν υπάρχει πόσιμο νερό, οι γυναίκες εργαζόμενες παρενοχλούνται σεξουαλικά, εκφοβίζονται και ξυλοκοπούνται, το νόμιμο συνδίκαιο αγνοείται και δίδεται από την επιχείρηση, κλπ. Είναι βέβαια πολύ εύκολο για τον οποιοδήποτε να διαπιστώσει την εξαθλίωση που κρύβεται σε όλο της το μεγαλείο, πίσω από αυτές τις εκφράσεις των επιθεωρητών της ΔΟΕ.

Η απάντηση της GAP στις κινητοποιήσεις των εργατών και στην διεθνή καμπάνια εναντίον της, ήταν ακαριαία. Μεταφέρει την παραγωγή της στην Ονδούρα, όπου μάλιστα οι εργασιακές σχέσεις είναι ακόμη χει-

ρότερες. Στα εργοστάσια και στις φυτείες της Ονδούρας δουλεύουν συγκριτικά πολύ περισσότερα παιδιά, με ακόμη μικρότερη ωριαία αποζημίωση: μόλις 38¢. Τελικά είναι πολύ φτηνά τα παιδιά στον κόσμο μας. Δεν αξίζουν κυριολεκτικά ούτε μια δεκάρα, για τους κύριους με τα αβρά χέρια που ελέγχουν την ζωή τους και τη ζωή μας.

Δεν είναι τυχαίο ότι έχει ξεκινήσει μια παγκόσμια καμπάνια ενάντια στην GAP. Σ' αυτή συμμετέχουν η καθολική αρχιεπισκοπή του Ελ Σαλβαδόρ, εκκλησιαστικές οργανώσεις από τις ΗΠΑ, οργανώσεις καταναλωτών, γονέων, μαθητών, γραφεία ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η UNITE (το συνδικάτο των εμπόρων βελόνων, βιομηχανικών υπαλλήλων και υπαλλήλων κλωστοϋφαντουργείας). Το κείμενό τους -από το οποίο αντλήθηκαν και οι πληροφορίες για αυτό το άρθρο- παρουσιάζει εμφανή σημάδια αδυναμίας να κατανοήσει την λειτουργία των πολυεθνικών. Εστιάζει στα ανθρώπινα δικαιώματα

και προσπαθεί με μια «κομψή» γλώσσα, τυπική για τέτοιες καμπάνιες, να αρθρώσει αιτήματα και να πιέσει την GAP να αλλάξει την λειτουργία της. Οι GAP όμως δεν αλλάζουν, δεν είναι εξάλλου τωρινό φαινόμενο, αλλά μια πανούκλα που εδώ και δεκαετίες λυμαίνεται τον Τρίτο Κόσμο. Τα υπερκέρδη τους, ο έλεγχος που ασκούν στις αγορές και η τεράστια συγκέντρωση κεφαλαίου που συνεπάγεται η ύπαρξή τους, μπορούν να διαιωνίζονται τότε και μόνο τότε, όταν λειτουργούν με αυτούς τους όρους.

Στον σύγχρονο κόσμο που ζούμε, οι επενδύσεις, τα ξένα κεφάλαια, η ανάπτυξη -λέξεις καραμέλλες στα στόματα των κυβερνήσεων- σημαίνουν την επιβολή της καθολικής εξαθλίωσης σε ολόκληρες κοινωνίες σε πλανητικό επίπεδο. Οι πολυεθνικές, παντοδύναμες χάρη στη διάρθρωσή τους και το κεφάλαιο που συγκεντρώνουν, επιβάλλουν μορφές εκμετάλλευσης στον Τρίτο Κόσμο, που μόνο τις χειρότερες στιγμές της α-

ποικιοκρατίας θυμίζουν. Τουλάχιστον τον 17ο αιώνα, οι έμποροι σκλάβων έπρεπε να διατηρούν σε καλή κατάσταση το «εμπόρευσμά» τους, απλά και μόνο γιατί αντιπροσώπευε κεφάλαιο και εργατική δύναμη. Σήμερα, ούτε αυτό δεν ισχύει. Στις φυτείες και στα εργοστάσια των πολυεθνικών όλου του κόσμου, κάθε παιδί, γυναίκα και άντρας θα ξεζουμιστούν και θα προσφέρουν τα νιάτα τους και την υγεία τους -αυτό που τα αφεντικά αποκαλούν «εργατική δύναμη»- μέχρι την τελική τους πτώση. Μέχρι τη στιγμή που θα τυφλώθούν, θα δηλητηριαστούν από τοξικές ουσίες ή θα πάθουν εργατικό ατύχημα, οπότε και θα πεταχτούν στον δρόμο για να προστεθούν στις τεράστιες στρατιές των αστέγων και αυτών που δεν έχουν κανένα μέλλον. Το μέλλον τους, όχι μόνο αυτοί, αλλά συνολικά οι κοινωνίες του Τρίτου Κόσμου, το εκχώρησαν, το πούλησαν και τελικά το έχασαν προς όφελος των GAP αυτού του κόσμου.

**Για τη
Λατινική Αμερική
και όχι μόνο...**

Υπάρχουν κάποια πράγματα που δεν αναφέρονται στο κείμενο που στάλθηκε, υπάρχει πιθανότητα να μην ισχύουν συγκεκριμένα για την GAP, ισχύουν όμως για την λειτουργία των περισσότερων πολυεθνικών στην Λατινική Αμερική. Ανεξάρτητα από τον τομέα της δραστηριότητάς τους -εξόρυξη και επεξεργασία μεταλλευμάτων ή πετρελαίου, αλιεία, παραγωγή γεωργικών προϊόντων, κλωστοϋφαντουργία- συνηθίζουν να συγκεντρώνουν τις εγκαταστάσεις τους σε πόλεις που δημιουργούν οι ίδιες. Άθλιες παράγκες, χπισμένες βιαστικά και σε μεγάλο αριθμό, οργανωμένες σαν στρατόπεδα συγκέντρωσης αιχμαλώτων και με στοιχειώδη συστήματα αποχέτευσης και ύδρευσης, αποτελούν το υποχρεωτικό κατάλυμά όσων θελήσουν να δουλέψουν για τα μεροκάματα πείνας της πολυεθνικής. Το κράτος εκεί είναι ανύπαρκτο και η πολυεθνική αποτελεί κυριολεκτικά κράτος εν κράτει. Δημιουργεί δικά της αστυνομικά τμήματα με πληρωμένους μπράβους, έχει δικά της supermarket και δικά της εστιατόρια. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι εργάτες οργανώνουν την ζωή τους αποκλειστικά με τις δομές που τους επιβάλλει η εταιρεία. Όλη τους η ζωή, ακόμα και στην πιο μικρή καθημερινή λεπτομέρεια, ανήκει και ελέγχεται από την πολυεθνική. Και όχι μόνο αυτό. Ακόμη και η πιο μικρή παροχή σε μια ζωή συνολικά άθλια, υπερτιμολογείται και αφαιρείται από τον μισθό τους. Και τελικά τα δεσμά της 'σκλαβιάς γίνονται πανίσχυρα, καθώς καταλήγουν να έχουν συνεχώς χρέη που συσσωρεύονται αδιάκοπα και τα οποία πρέπει να τα ξεπληρώνουν με ακόμη περισσότερες ώρες εργασίας. Αυτός ο φαύλος κύκλος σπάει μόνο όταν η εταιρεία το αποφασίσει ή όταν ο εργάτης αποφασίσει να δραπετεύσει (έτσι χαρακτηρίσαν την πράξη τους νεαροί εργάτες που έφυγαν κρυφά). Σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος, ο σκατεμένος πια εργάτης πρέπει να εγκαταλείψει ακόμη και αυτή τη νόθα ζωή, καθώς η εταιρεία τον πετάει στον δρόμο, χωρίς στέγη, λεφτά και την δυνατότητα να βρει μια άλλη εργασία.

Αυτό το μοντέλο αποδείχτηκε τόσο πετυχημένο για τον έλεγχο των εργατών, που ήδη εξάγεται και σε άλλες χώρες του Τρίτου Κόσμου, πέρα από την Λατινική Αμερική. Είναι περιττό να ειπωθεί ότι οι ίδιες οι πολυεθνικές το προβάλλουν σαν κοινωνικό έργο που επιτελούν στις χώρες που έχουν εγκαταστήσει. Τελικά, ούτε καν 38¢ δεν αξίζει η ανθρώπινη ζωή. Για ένα πουκάμισο αδειανό, που γράφει και ο ποιητής. Ή ίσως ούτε και για αυτό...

Λευτεριά στον Οράσιο Πανάριο

Διεθνής καμπάνια για τον Οράσιο Πανάριο, φυλακισμένο συνδικαλιστή στην Αργεντινή, βρίσκεται σε εξέλιξη τον τελευταίο καιρό. Ο Οράσιο Πανάριο, μέλος του *Συντονιστικού Ανέργων* της επαρχίας του Νεουκέν, βρίσκεται για περισσότερο από 4 μήνες κλεισμένος στη φυλακή Σαπάλα, περιμένοντας να δικαστεί για τη συμμετοχή του στην κινητοποίηση που έγινε τον περασμένο Οκτώβριο, με αίτημα την καταβολή του επιδόματος ανεργίας από την επαρχιακή κυβέρνηση. Η σύλληψή του και η κράτησή του αποτελεί την απάντηση της κυβέρνησης στην προσπάθεια των εργατών να οργανώσουν την αντίστασή τους στην βάρβαρη αναδιάρθρωση της οικονομίας.

Στην Αργεντινή, όπως και σε πολλές άλλες χώρες, η ανεργία γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη. Σε πολλές επαρχίες, η κατάσταση των εργαζομένων έχει φτάσει στο απροχώρητο. Η κυβέρνηση του προέδρου Μενέμ κατ' εντολή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου επιβάλλει περικοπές μισθών, μείωση επιδομάτων, κοινωνικών παροχών, κλπ. Για παράδειγμα, στην επαρχία Σαν Χουάν, η τοπική κυβέρνηση αποφάσισε τη μείωση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων κατά 30%.

Αυτή η πολιτική προκάλεσε την αγανάκτηση των εργαζομένων. Σε πολλές επαρχίες (Σαν Χουάν, Σαντιάγο δελ Εστέρο, Γη του Πυρός, κλπ) οι κάτοικοι των φτωχογειτονιών οργάνωσαν άγριες διαδηλώσεις, πετροβόλησαν βουλευτές και κατέλαβαν δημόσια κτίρια. Το *Συνδικάτο των οικοδόμων* του Νεουκέν, σε αντίθεση με

την εθνική ηγεσία του, είναι οργανωμένο από την βάση και κρατά μια αγωνιστική στάση. Σ' αυτό το συνδικαλιστικό κίνημα βρήκαν τη φωνή τους και οι άνεργοι, οι οποίοι συγκρότησαν το *Συντονιστικό Ανέργων*. Ο Οράσιο Πανάριο ήταν ένα από τα πιο ενεργά και δραστήρια μέλη της οργανωτικής επιτροπής.

Στις 2 Οκτώβριο πραγματοποιήθηκε μια διαδήλωση μπροστά στην έδρα της τοπικής κυβέρνησης με τη συμμετοχή πολλών μανάδων με μικρά παιδιά. Η κυβέρνηση διέταξε την καταστολή της διαδήλωσης και το έργο αυτό το ανέλαβε η ειδική μονάδα της αστυνομίας. Στην επίθεση που ακολούθησε, έγινε εκτεταμένη χρήση δακρυγόνων (που παρολίγο να προκαλέσει τον θάνατο ενός μικρού παιδιού) και κυνηγητό στους γύρω δρόμους, όπου και πολλοί διαδηλωτές ξυλοκοπήθηκαν. Λίγες ώρες αργότερα, στο τέλος μιας συνέλευσης του *Συντονιστικού Ανέργων*, ο Οράσιο συνελήφθηκε από την αστυνομία. Επίσης εκδόθηκε ένταλμα σύλληψης ενάντια σε τρεις άλλους συνδικαλιστές, τους Αλσίδες Κρίστιανσεν, Έκτωρ Ετσεβάστερ και Χόρχε Τσιγουάι, οι οποίοι όμως κατάφεραν να διαφύγουν.

Στα πλαίσια της διεθνούς καμπάνιας αλληλεγγύης για την απελευθέρωση του Οράσιο Πανάριο και την παύση της δίωξης των υπόλοιπων τριών συνδικαλιστών, στέλνονται επιστολές διαμαρτυρίας στη διεύθυνση: *Suprema Corte de Justicia del Nuquen/Rivadavia 205/ Neuquen Capital/ Argentina* ή στο Fax: 0054-99-427113.

Η δημοκρατία του ΔΝΤ

σμού να μην ξεπερνάει το 3%.

Πρόκειται αναμφίβολα για το σκληρότερο πρόγραμμα επιβολής θεραπεύσι-σοκ από την κατάρρευση του κρατικού καπιταλισμού. Η βίαιη φιλελευθεροποίηση της ρώσικης οικονομίας στο παρελθόν, είχε οδηγήσει στην καταστροφή μεγάλου μέρους του βιομηχανικού τομέα και στην ιδιωτικοποίηση σημαντικών κλάδων της οικονομίας που διασώθηκαν. Παρόλα αυτά η ροή ξένων κεφαλαίων και οι επενδύσεις δεν ανταποκρίθηκαν ούτε στις προσδοκίες της ρώσικης ηγεσίας, ούτε στις εκτιμήσεις των διεθνών οικονομικών οργανισμών. Το συνολικό άνοιγμα του κεφαλαίου στην ανατολική Ευρώπη αποδείχτηκε πολύ πιο ανεμικό απ' αυτό που αναμενόταν μετά την πτώση του τείχους του Βερολίνου.

Σαν συνέπεια, το ρώσικο κράτος αντιμετώπισε σημαντικό πρόβλημα ρευστότητας, δεδομένου ότι η καταστροφή των απαρχαιωμένων παραγωγικών κλάδων σε ελάχιστο μόνο βαθμό αντικαταστάθηκε από τη δημιουργία καινούργιων. Το αποτέλεσμα ήταν η ανελέητη επίθεση στις κοινωνικές παροχές σε μια κοινωνία που την προηγούμενη δεκαετία είχε συνηθίσει σε αυτές για την

επιβίωσή της. Πέρα από την περικοπή των διαφόρων κοινωνικών επιδομάτων, η εκτίναξη της ανεργίας στα ύψη οδήγησε σε μια εξαθλίωση τριτοκοσμικού τύπου μεγάλα κομμάτια της κοινωνίας. Το εφιαλτικό σκηνικό ολοκληρώθηκε με την υπέρμετρη αύξηση των τιμών βασικών καταναλωτικών αγαθών, όπως των τροφίμων και του πετρελαίου θέρμανσης. Αύξηση, για την οποία σε μεγάλο βαθμό υπεύθυνη ήταν και η κερδοσκοπία, που τελικά αναδείχτηκε σε ενδογενές φαινόμενο της ρώσικης εκδοχής του καπιταλισμού.

Λογικά, η ύφεση της οικονομίας και η έλλειψη σημαντικών συναλλαγματικών αποθεμάτων θα έπρεπε να οδηγήσει σε χαμηλό πληθωρισμό (προς μεγάλη χαρά των ξένων επενδυτών). Το ρώσικο κράτος όμως έπρεπε να ελέγξει, έστω και στοιχειωδώς, την πτώση του βιοτικού επιπέδου. Πιο γρήγοροι ρυθμοί επιβολής της φτώχειας θα οδηγούσαν με μαθηματική ακρίβεια σε ακόμη περισσότερες κοινωνικές εκρήξεις -και ήδη οι υπάρχουσες είναι αρκετές. Τελικά αναγκάστηκε να χρηματοδοτήσει κάποια, ελάχιστα έστω, προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας και να δώσει αυξήσεις στους μισθούς, για να συγκρατήσει

την κατάρρευση ολόκληρων κομματιών της κοινωνίας. Για τον σκοπό αυτό, όλα αυτά τα χρόνια τύπωνε τεράστιες ποσότητες πληθωριστικού χρήματος, με αποτέλεσμα την εκτίναξη του πληθωρισμού σε βραζιλιάνικα επίπεδα.

Έτσι, η επιβολή από το ΔΝΤ τριετούς προγράμματος λιτότητας, στο τέλος του οποίου ο πληθωρισμός θα βρίσκεται στα επίπεδα των χωρών της Ε.Ε. σημαίνει ότι η ρώσικη κυβέρνηση δεν θα μπορεί πια να κόβει πληθωριστικό χρήμα κατά τις ανάγκες της -και αυτό ήταν το τελευταίο όπλο της για να ελέγχει τις κοινωνικές εντάσεις. Ήδη βρίσκεται σε αδυναμία να χρηματοδοτήσει τον στρατό ή να δώσει τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων. Η έλλειψη κονδυλίων είναι τόσο ασφυκτική, που πριν από δύο μήνες παρόλγω να έχουμε πυρηνικό ατύχημα! Απλά, η ηλεκτρική εταιρεία έκοψε για χρέη το ρεύμα σε μια βάση πυρηνικών υποβρυχίων, η εφεδρική γεννήτρια δεν λειτούργησε, διακόπηκε το κύκλωμα ψύξης και λίγο πριν εκραγούν οι αντιδραστήρες, ο διοικητής έλυσε το πρόβλημα στέλνοντας ομάδες κομάντος να καταλάβουν τον ηλεκτροπαραγωγικό σταθμό!

Σίγουρα, οι εξελίξεις στην Ρωσία υπόσχονται και καινούργια επεισόδια. Τίποτα δεν είναι σίγουρο και τίποτα δεν μπορεί να είναι προβλέψιμο. Σε αντίθεση με τις χώρες του Τρίτου Κόσμου, στην περίπτωση της Ρωσίας το ΔΝΤ κάνει τεράστιες έκτασες κοινωνικά πειράματα σε μια κοινωνία που δεν αντιμετώπιζε μέχρι πρόσφατα το φάσμα της πείνας και της εξαθλίωσης. Και δεν υπάρχει καμιά κοινωνική μηχανική για να περιγράψει τις αντιδράσεις αυτής της κοινωνίας. Η ιστορική εμπειρία διδάσκει ότι σε τέτοιες περιπτώσεις, η εξέγερση γίνεται πολύ πιθανή. Θα δείξει...

...και η δημοκρατία της Mobil Oil Company

Μετά τις διεθνείς αντιδράσεις για τη δολοφονία του Ken Saro Wiwa και των συντρόφων του και τον εξοστρακισμό των Ογκόνι κατ' εντολή της Shell, οι εταιρείες πετρελαίων έγιναν

πολύ πιο προσεκτικές στο χειρισμό παρόμοιων υποθέσεων. Η ιστορία που ακολουθεί παρακάτω μοιάζει με ανέκδοτο, αλλά αποτελεί την πραγματικότητα που επιβάλλει στις κοινωνίες η κυριαρχία του κεφαλαίου.

Η Νιγηρία δεν είναι βέβαια η μόνη χώρα της Αφρικής που παράγει πετρέλαιο. Το σύνολο της Ισημερινής Αφρικής είναι πλούσιο σε κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου. Λίγο πιο κάτω από τη Νιγηρία, η Ισημερινή Γουινέα είναι μια ακόμη χώρα της περιοχής με κοιτάσματα μαύρου χρυσού. Η μοναδική της διαφορά από τη Νιγηρία είναι ότι την εκμετάλλευση εκεί την έχει αναλάβει η Mobil Oil Company. Το σχετικό συμβόλαιο εκμετάλλευσης υπογράφηκε τον προηγούμενο Οκτώβρη και τα πρώτα βαρέλια πετρελαίου (αρχικά 40.000 την ημέρα) προβλέπεται να αρχίσουν να εξάγονται στο τέλος αυτής της χρονιάς. Την περίοδο που υπογραφόταν το συμβόλαιο, βρισκόταν σε εξέλιξη στη Νιγηρία η δίκη των αγωνιστών Ογκόνι (λίγες μέρες αργότερα θα γινόταν και η εκτέλεσή τους) και είχαν αρχίσει ήδη να κλιμακώνονται οι αντιδράσεις. Διαβλέποντας η Mobil τον κίνδυνο της επανάληψης της ίδιας ιστορίας, με πρωταγωνίστρια αυτή την φορά την ίδια, αποφάσισε να ακολουθήσει άλλη τακτική.

Στην Ισημερινή Γουινέα, εδώ και 17 χρόνια βρίσκεται στην εξουσία ο δικτάτορας Teodoro Obiang Nguema Mbasogo, την οποία και κατέλαβε οργανώνοντας την δολοφονία του θείου του -προηγούμενου δικτάτορα της χώρας. Στην εικόνα της χώρας και του κυβερνήτη της χρειαζόταν επειγόντως λίφτινγκ για τις ανάγκες των δημοσίων σχέσεων της Mobil. Η εταιρεία ανέλαβε να φέρει σε πέρας τον εξωραϊσμό της αποικίας της και του συνεργάτη της.

Για το έργο αυτό απευθύνθηκε στην αμερικανική εταιρεία δημοσίων σχέσεων Black, Manafort, Stone & Kelly. Η αμερικανική εταιρεία συμβούλεψε την επιβολή ενός δημοκρατικού προσώπου στην εξουσία της Ισημερινής Γουινέας, με τη διενέργεια εκλογών. Για τον σκοπό αυτό προσέλαβε την νοτιοαφρικανική εταιρεία δημοσίων σχέσεων Strategic Concepts, ειδικευμένη στην διενέργεια εκλογικών διαδικασιών(!) Έτσι λοιπόν, το περασμένο Σαββατοκύριακο στην Ισημερινή Γουινέα πραγματοποιήθηκαν εκλογές. Με βαθειά δημοκρατικές διαδικασίες ο δικτάτορας -και μοναδικός υποψήφιος- Teodoro Obiang Nguema Mbasogo αναδείχτηκε πανηγυρικά νικητής της εκλογικής διαδικασίας και τώρα αποκαλείται πρόεδρος. Μένει μόνο να αναλάβει και κάποια ακόμη εταιρεία δημοσίων σχέσεων να εξηγήσει στο λαό της χώρας ότι τώρα έχουν δημοκρατία.

Το παραμύθι τελειώνει εδώ -προς το παρόν. Η καλή νεράιδα Mobil άγγιξε με το μαγικό της ραβδί των δημοσίων σχέσεων τον κακό δικτάτορα και τον μεταμόρφωσε σε ένα γοητευτικό πρίγκιπα -συγγνώμη, δημοκράτη πρόεδρο. Για πόσο άραγε καιρό ακόμη αυτά τα παραμύθια θα έχουν καλό τέλος;

Άγριες απεργίες στο Μπανγκλαντές

Απεργιακές κινητοποιήσεις, που κορυφώθηκαν σε αντικυβερνητικές διαδηλώσεις συγκλόνισαν πολλές πόλεις του Μπανγκλαντές το περασμένο Σαββατοκύριακο. Οι διαδηλώσεις σύντομα εξελίχτηκαν σε συγκρούσεις με την αστυνομία και τον στρατό, κατά τη διάρκεια των οποίων δολοφονήθηκαν δύο διαδηλωτές και τραυματίστηκαν πάνω από εβδομήντα. Εκεί η βαρβαρότητα δεν έχει ανάγκη να μεταμφιέζεται σε νεοφιλελευθερισμό, καθώς τα εργασιακά δικαιώματα είναι ανύπαρκτα. Οι εργάτες δουλεύουν έως και 16 ώρες την ημέρα, 7 μέρες την εβδομάδα, η παραμικρή αντίδραση στα αφεντικά τιμωρείται με μαστίγωμα... Τα αιτήματα των κινητοποιήσεων δεν περιλάμβαναν την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ή πληρωμένες διακοπές, καθώς αυτά είναι τελείως άγνωστα στην κοινωνία του Μπανγκλαντές. Ποια νέα τάξη; Ζήτω η παλιά καλή τάξη!

Εργατικοί: στο κυνήγι της Ο.Ν.Ε.

Πληθαίνουν οι φωνές στους οργανισμούς της ευρωπαϊκής κυριαρχίας για αναβολή της νομισματικής ενοποίησης που αρχικά είχε προβλεφθεί για το 1998. Πολλοί είναι αυτοί που πιέζουν για επαναχάραξη της εφαρμογής της συνθήκης του Μάαστριχτ, χωρίς βέβαια να θιχτεί ο σκληρός πυρήνας των οικονομικών κριτηρίων, τα οποία συντελούν στην συρρίκνωση του "κοινωνικού κράτους" και στη δημιουργία εύκαμπτων αγορών.

Λόγω της συρρίκνωσης της ανεργίας και των αναμενόμενων κοινωνικών κινητοποιήσεων, ο γαλλο-γερμανικός άξονας αντιμετωπίζει προβλήματα στην πορεία της νομισματικής ενοποίησης και προσβλέπει στη συμβολή της βρετανικής κυβέρνησης και ιδιαίτερα των Εργατικών, αφού αυτοί αναμένεται να αναλάβουν τη διαχείριση του βρετανικού κράτους. Η πολιτική αστάθεια και αβεβαιότητα που δημιουργεί η αναγκαιότητα επαναδιαπραγμάτευσης της συνθήκης του Μάαστριχτ, κάνει αναγκαία τη συσπείρωση όλων των δυνάμεων της κυριαρχίας, ώστε να ξεπεραστούν τόσο τα εμπόδια που συναντά η διαδικασία της ενοποίησης (κοινωνικές κινητοποιήσεις, με πιο πρόσφατες αυτές της Γαλλίας), όσο και τις εκλογές που θα διεξαχθούν σε Γαλλία και Γερμανία.

Αυτές οι συνθήκες καθιστούν αναγκαία τη σύγκλιση των προγραμμάτων των νέων κυβερνήσεων που θα αναδειχθούν με τα αυστηρά κριτήρια του Μάαστριχτ και τη δέσμευση ότι θα προχωρήσουν στη διαμόρφωση μιας ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Το αγκάθι της

διαδικασίας ενοποίησης είναι η αντιμετώπιση των κρατικών ελλειμμάτων και αυτό για τις κυβερνήσεις μεταφράζεται στην ολοκλήρωση της καταστροφής των κουρελιών του κράτους πρόνοιας που έχουν απομείνει.

Επομένως, το γαλλογερμανικό κατεστημένο στρέφεται στους Εργατικούς για να μπει και η Βρετανία στο παιχνίδι της ενοποίησης, ώστε να ενδυναμωθεί η διαδικασία συγκρότησης κοινής νομισματικής πολιτικής. Το «νέο» Εργατικό Κόμμα, με αρχηγό τον Τόνι Μπλερ, έχει ξεφορτωθεί όλα τα σοσιαλδημοκρατικά προσχήματα του παρελθόντος και ετοιμάζεται για την ανάληψη της κυβέρνησης και την εφαρμογή της νεοφιλελεύθερης πολιτικής τα επόμενα χρόνια. Γεγονός είναι ότι ενώ τα συνδικάτα αποτελούσαν την δεκαετία του '60 και του '70 την κύρια πηγή δύναμής του, τώρα υποστηρίζεται ανοιχτά από τις επιχειρήσεις και το σύνολο των media.

Είναι ανάγκη να τονιστούν οι διαφορές που ενυπάρχουν ανάμεσα στην Βρετανία, από τη μια μεριά και την Γαλλία και τη Γερμανία, από την άλλη. Στην Βρετανία, η άγρια επίθεση του νεοφιλελευθερισμού με το μαπαράζ των ιδιωτικοποιήσεων και το βίαιο χτύπημα της οργανωμένης εργασίας είχε ξεκινήσει ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '80 και δεν συνδέεται με την διαδικασία της Ο.Ν.Ε. Η γαλλική και η γερμανική κοινωνία δεν έχουν ακόμη γνώρισε σε τέτοια ένταση και έκταση τα χτυπήματα του κεφαλαίου, όπως στην Βρετανία. Έτσι οι εξελίξεις, τόσο στον πολιτικό, όσο και στον κοινωνικό τομέα, προβλέπονται ραγδαίες μετά την είσοδο της Βρετανίας στον γαλλο-γερμανικό άξονα και θα αγκαλιάσουν το σύνολο της Ευρώπης. Μόνο ένα απρόβλεπτο στοιχείο υπάρχει που οι κυβερνήσεις δεν μπορούν εύκολα να το ελέγξουν. Οι κοινωνικές κινητοποιήσεις...

Αρτώ: για την ανώτατη κορυφή του βάθους

"Να ακουμπήσω απλά σε μια αλήθεια καθαρή, αλήθεια που να έχει μονάχα μια κόψη"

ΣΤΙΣ 4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ 1896 γεννιέται στη Μασσαλία ένας από τους μεγάλους μύστες του σύγχρονου θεάτρου και ταυτόχρονα μια από τις πιο τραγικές φιγούρες του πνεύματος, ο παλμός των σύγχρονων παθών του ανθρώπου, ο Αντουάν Μαρί Ζοσέφ Αρτώ. Ο πατέρας του, ο Αντουάν Ρουά είναι καπετάνιος και κληρονόμος μιας μικρής ναυτιλιακής εταιρείας. Η μητέρα του, η Εφραζί Ναλπας, είναι λεβαντίνα από την Σμύρνη.

Σε ηλικία 4,5 χρόνων, το παιδί πρέπει να έπεσε και να χτύπησε στο κεφάλι. Θα παρουσιάσει μηνιγγιτιδικό σύνδρομο και θα γίνει από τότε νευρικό και ευερέθιστο. Ο θάνατος της μικρής του αδελφής, Ζερμέν, θα χαραχτεί βαθιά στην ψυχή του παιδιού. Το 1909 κλείνει η ναυτική εταιρεία «Αντουάν Αρτώ». Το 1910 αρχίζει να διαβάζει πολύ, κυρίως ποιήση: Μπωντλέρ, Έντγκαρ Άλαν Πόε, Ρεμπώ, κλπ. Το 1913 γράφει τα πρώτα του ποιήματα, τα οποία είναι διαποτισμένα από την ανάγνωση των συμβολιστών. Αυτά τα πρώτα ποιήματα είναι συγκεντρωμένα στον πρώτο τόμο από τα Άπαντά του. Τον Μάρτιο του 1915, ο Αρτώ γράφει στο «Απόβραδο»: «ήταν ένα απόβραδο που περισσότερα μυστικά το ανθίζουν... ήταν ένα απόβραδο που ναυουρίσματα ανέμουν το μοιραίναν...». Την ίδια εποχή έχει τις πρώτες έντονες καταθλιπτικές κρίσεις. Οι διαταραχές είναι τόσο ισχυρές, που επισκέπτεται το δρ. Γκρασέ.

Παίρνει αναβολή από το έκτακτο στρατιωτικό συμβούλιο, ενώ ο πόλεμος έχει ήδη αρχίσει και η νεολογία της Ευρώπης σφαδάζει κάτω από τα εθνικιστικά μίσση. Ακολουθεί νέο στρατιωτικό συμβούλιο, όπου κρίνεται ικανός γαι το στρατό και στις 9 Αυγούστου 1915 κατατάσσεται στο τρίτο σύνταγμα πεζικού, στη Ντίνη. Στις 18 Δεκέμβρη απαλλάσσεται οριστικά από τις στρατιωτικές υποχρεώσεις και περνά κάποιους μήνες στο νοσοκομείο του Σεν Ντινιέ στη Λυών.

Γύρω στο 1920 αρχίζει να ζωγραφίζει ενώ αναρρώνει κάτω από την επίβλεψη του δρ. Κάρντέλ, στην Ελβετία. Για να απαλύνει τα προβλήματα με τα νεύρα του, παίρνει όπιο και έτσι αρχίζει η πολύχρονη σχέση του με αυτό το ναρκωτικό. Τον Μάιο του 1920 πηγαίνει στο Παρίσι, γιατί θέλει να ασχοληθεί με το θέατρο. Παίζει για πρώτη φορά ως κομπάρσος στο *Maison de l'Oeuvre*, ενώ ανακαλύπτει το DADA μέσα από το περιοδικό *Litterature*. Από δω και στο εξής θα παίζει ως κομπάρσος, αλλά και ως πρωταγωνιστής, σε πολλά από τα πρωτοποριακά θέατρα του καιρού του και θα διεισδύσει στην αβαντ-γκαρντ του Παρισιού. Παίζει στο *Vieux Colombine*, στο *θέατρο της Μονμάρτης*, και αργότερα στο *θέατρο Αλφρέντ Ζαρί*. Συνεργάζεται με τον Πικάσο, τον Ζαν Κοκτώ, τον Ζακ Κοπώ και άλλους. Σχεδιάζει κοστούμια, σκηνοθετεί, γράφει και γνωρίζεται με την αγαπημένη της ζωής του, Τζένικα Αθανασίου. Η λογοτεχνική του αναζήτηση αρχίζει να παίρνει άλλο περιεχόμενο, μέσα από την αλληλογραφία του με τον διευθυντή της *Nouvelle Revue Française*, του Ζακ Ριβιέρ. Ο Αρτώ γράφει στον Ριβιέρ: «Υποφέρω από μια φοβερή αρρώστια του πνεύματος. Η σκέψη μ' εγκαταλείπει ολοκληρωτικά... τα παράδοξα και οι αδεξιότητες του κόσμου μου προκαλούν σύγχυση, μια βαθιά αβεβαιότητα έχει τυλιχτεί στη σκέψη μου». Αυτό που εκπληκσει τον Ριβιέρ είναι ότι η «διανοητική διάβρωση» για την οποία παραπονιέται ο Αρτώ, μπορεί να του επιτρέπει μια αμελική διαύγεια και κρίση ό,τι γράφει.

Στις 25 Οκτώβρη 1924 εκδίδεται το «Μανιφέστο του Σουρεαλισμού» του Αντρέ Μπρετόν. Γνωρίζεται με την ομάδα των σουρεαλιστών και από το Νοέμβρη της ίδιας χρονιάς γίνεται συνεργάτης στο περιοδικό τους «*Σουρεαλιστική Επανάσταση*», το πρώτο τεύχος του οποίου κυκλοφορεί τον Δεκέμβρη. Στις 23 Γενάρη 1925 του ανατίθεται η διεύθυνση του *Γραφείου Σουρεαλιστικών Ερευνών*. Το πρώτο τεύχος της «Σουρεαλιστικής Επανάστασης» είναι γεμάτο με αποκόμματα του τύπου για αυτοκτονίες. Στο πρώτο αυτό τεύχος, οι σουρεαλιστές αμφισβήτησαν τον τρόπο ύπαρξης, που για να ξεχωρίζει από την παθιασμένη και πολυτάραχη ζωή, τον ονομάζουμε επιβίωση. Θέλησαν να καταδείξουν το θλιβερό υπόβαθρο της καθημερινής ζωής, επανακαλύπτοντας το όνειρο σαν το κέντρο της απόγνωσης, απ' όπου ξαναγεννιέται κάθε ελπίδα, όχι μέσα από την καθημερινή πολύπλευρη δράση, αλλά μέσα από τον πλάγιο δρόμο της κουλτούρας. Στην έρευνα με το ερώτημα «γιατί αυτοκτονεί κανείς», ο Αρτώ απαντά: «Υποφέρω τρομακτικά τη ζωή. Δεν υπάρχει κατάσταση που να μην μπορώ να φτάσω. Σίγουρα είμαι νεκρός από καιρό, έχω ήδη αυτοκτονήσει. Μ' αυτοκτόνησαν, δηλαδή. Αλλά τί θα σκεφτόσασταν για μια αντιστροφή αυτοκτονία, που θα σας έκανε να ξαναγυρίσετε πίσω, αλλά από την άλλη μεριά της ύπαρξης και όχι από τη μεριά του θανάτου». Ο θάνατος και η επιβίωση είναι η αφετηρία που η ζωή πρέπει να αρνιεται με μια απόλυτη παρέκκλιση. Οι σουρεαλιστές, για να ξεφύγουν από την μεταφυσική, πόνταραν στο κακό λόγο του Μπολσεβικισμού, ενώ ο Αρτώ στα σκοτεινά και αδιέξοδα μονοπάτια του μυστικισμού. Ενώ κραυγάζει ότι «θέλησα να ζω, να συνδεθώ ξανά με την πολυβουή παρουσία των πραγμάτων, θέλησα να συντρίψω τη μοίρα μου...» διαπιστώνει ότι «η ζωή η ίδια δεν είναι μια λύση, δεν υπάρχει στη ζωή καμία εκλογή, καμία συγκατάθεση, κανένας καθορισμός... το κακό έχει άμεσα κατασταλάξει μέσα σε κάθε άνθρωπο, όπως η τρέλα, όπως η μεγαλοφύα, όλα είναι προϊόντα μίζερων περιστάσεων» ή βυθίζεται στην απελπισία, καθώς νιώθει ότι «είναι βέβαια ποταπό να είσαι δημιουργημένος, να ζεις, να αισθάνεσαι τον εαυτό σου μέχρι μέσα στις πιο μικρές κρυψώνες, μέχρι μέσα στις πιο αδιανόητες διακλαδώσεις του αμετάθετα προσδιορισμένου είναι σου. Δεν είμαστε παρά δέντρα και είναι ίσως γραμμένο σε κάποια γωνιά του δέντρου της φυλής μου πως θα αυτοκτονήσω, μια ορισμένη μέρα...».

Στις 15 Ιουλίου 1925, ο Μπρετόν αναλαμβάνει τη διεύθυνση της «Σουρεαλιστικής Επανάστασης», πολλαπλασιάζονται τα σουρεαλιστικά μανιφέστα και ορισμένα δημοσιεύονται στην *Humanité* (εφημερίδα του ΚΚΓ). Γύρω στο 1924-25, επικρατεί στην ομάδα των σουρεαλιστών η άποψη πως είναι καιρός να δώσουν στην κριτική της αισθητικής ένα πολιτικό στήριγμα. Συναντιούνται, έτσι, με τα μέλη της *Clarte*, που κατείχαν στα αριστερά του ΚΚΓ μια θέση πρωτοποριακών διανοούμενων, οι οποίοι δεν βολεύονταν αρκετά με τον κομφορμισμό του Μαρμπίς (γραμματέα του ΚΚΓ). Οι σουρεαλιστές ήθελαν να ξεφύγουν από το στενό πεδίο της κουλτούρας, έχοντας τον φόβο μήπως εγκαθιδρύσουν μια μέρα τη δική τους εξουσία και αφομοιωθούν. Όμως, αντί να οδηγηθούν σε μία αγωνιστική και ριζοσπαστική δράση, έξω από τους διαχωρισμένους χώρους της πολιτικής ή της τέχνης, γίνονται θύραμα στα χέρια των σταλινικών, οι οποίοι σίγουρα ήταν μάστορες του θεάματος και θα τους χρησιμοποιούσαν ανάλογα στο μέλλον. Ο Αρτώ, αρκετά ευαίσθητος σε κάθε είδους καταπιέσεις, άρχισε να παίρνει αποστάσεις, ενώ ο Σου-

τρώ, ο Βιτράκ, ο Μπαρόν έβγαιναν από την άλλη πόρτα, διαλέγοντας καθαρά τη λογοτεχνική καριέρα. Έτσι, ο σουρεαλισμός, δεμένος στο βαγόνι της επανάστασης που σέρνεται από την ατμομηχανή του κομμουνιστικού κόμματος, εκτροχιάζεται από την πορεία πραγμάτωσης της ενότητας του ατόμου, του εαυτού του και της κοινωνίας· ο αγώνας για την ολότητα στρατεύεται στην υπηρέσία της επανάστασης του ΚΚΓ και του Στάλιν.

Τέλη Νοεμβρίου του 1986 η ομάδα των Σουρεαλιστών συγκεντρώνεται στο καφενείο «*le Prophete*» και διαγράφει τους Αρτώ και Σουπώ. Η διαγραφή δεν είναι άσχετη με το σχέδιο δημιουργίας του Θεάτρου Αλφρέντ Ζαρρύ. Όμως φανερώνει τις νέες αποφάσεις της ομάδας σχετικά με τον τρόπο ύπαρξης της. Ο Αραγκόν, ο Μπρετόν, ο Ελουάρ, ο Ουνίκ υπογράφουν την μπροσούρα «*Στη Μεγάλη μέρα*» με την οποία γίνεται γνωστός ο διωγμός του Αρτώ και Σουπώ. Ο Αρτώ απαντά με το κείμενο «*Στη Μεγάλη Νύχτα*». Εκεί ο Αρτώ διαπιστώνει ότι οι σουρεαλιστές δεν θα καταφέρουν τίποτα στο χώρο που εντάχθηκαν ούτε και πουθενά αλλού γιατί άσκησαν μικρή επιρροή στα ήθη και τις ιδέες της εποχής τους λόγω του σχετισμού τους και της αδυναμίας τους να ταχθούν αποκλειστικά με το ψέμα ή την αλήθεια. Τους κατηγορεί ότι πρόδωσαν την επιθυμία τους για απελευθέρωση, σε μια μηχανιστική αντίληψη για την επανάσταση και προβλέπει την απομόνωση κάποιων στο λογοτεχνικό χώρο ενώ η αληθινή γι' αυτόν ελευθερία «βρίσκεται μέσα μας, αλλά έχει βρωμίσει από αλληλοσυγκρουόμενες μορφές που είμαστε βαθιά ανίκανοι να ξεδιαλύνουμε». Πιστεύει ότι η αληθινή επανάσταση είναι υπόθεση καθαρά ατομική, είναι επανάσταση του πνεύματος, η αναζήτηση μιας οικουμενικής αλήθειας, ενός απόλυτου μέσα στο αβέβαιο, ακατανόητο πεδίο του ασυνειδήτου όπου μια ολόκληρη ζωή όταν αποκαλύπτεται είναι ικανή με τη διαύγεια της απελπισίας να διαπλάσει την ανθρώπινη συνείδηση. Ο ιδεαλισμός του, δηλώνει, ότι δεν έχει την ξερή όψη των αυτοδύναμων μορφών, αλλά ένα είδος κοσμικής αναπνοής που κοιτάζει το απόλυτο, «αυτή την πόρτα στην αιωνιότητα, στην οποία με έφερε ο σουρεαλισμός, δεν σκοπεύω να την κλείσω». Ο Αρτώ αντί να επιλέξει τον αγώνα για μια πολύπλευρη χειραφέτηση του ανθρώπου και της κοινωνίας, αναζητά ένα πνεύμα αναλλοίωτο και απόλυτο βιώνοντας με δραματικό τρόπο την αλλοτρίωση των σουρεαλιστών, «*Εγώ δεν είμαι νεκρός, αλλά είμαι διαχωρισμένος*».

Ο Αρτώ σε όλη τη ζωή ήταν ένας ποιητής, μια ανθρώπινη κραυγή, ένας παγανιστής που πάντα αναζητούσε μια κοφτερή απόλυτη αλήθεια, ψηλαφώντας όλα τα κρυφά μονοπάτια του ασυνείδητου συναντώντας την ωμότητα, τον τόπο επαφής του ανθρώπου με τον εαυτό του. Τα ποιήματα του εκφράζουν την Αγωνία, αυτή την καθαρή συνείδηση της υπέρμετρης οδύνης που ξεχειλίζει από παντού για να διεγείρει την ύπαρξη μέσα στη νύχτα και να κραυγάσει στα σιωπηλά και ανέλπιστα υπόγεια του ασυνείδητου την ανάγκη για επαναπροσδιορισμό της ζωής. Ο Αρτώ στο «*Le theatre et son double*» έδινε την δική του απάντηση στο πρόβλημα της αλλοτρίωσης και του διαχωρισμού των ανθρώπινων δυνάμεων, «και αν υπάρχει ακόμα στον καιρό μας κάτι κολασμένο και αληθινά καταραμένο είναι να περιφερόμαστε αργά και καλλιτεχνικά πάνω σε μορφές, αντί να κάνουμε σαν τους καταδικασμένους σε θάνατο, που ενώ τους καίνε, γνέφουν πάνω από την πυρά».

Στις 7 Φλεβάρη του 1936 φτάνει στο Μεξικό για να αναζητήσει τα

χνάρια μιας διαφορετικής επανάστασης της ανθρώπινης συνείδησης ενάντια στην παράλογη κονιορτοποίηση των μορφών και των απόψεων, ενάντια στην κατατμημένη κουλτούρα της «*Δυαδικής Ευρώπης*». Ο Αρτώ πιστεύει πως θα βρεί αυτά τα μονοπάτια στη συνθετική κουλτούρα του ινδιάνικου πολιτισμού: «*Το να εξαγάγουμε μια καινούρια ενότητα από τη σκόνη, είναι μια αναγκαιότητα*». Όλα τα κείμενα που γράφει αυτήν την εποχή φανερώνουν μια έντονη πολιτική ανησυχία. Ένας μεξικάνος εκδότης του προτείνει να τα συγκεντρώσει σε έναν τόμο και αποφασίζει να τους δώσει τον τίτλο «*Επαναστατικά Μηνύματα*».

Είναι η εποχή της μεταρρύθμισης του Cardenas που κηρύσσει τη «*σοσιαλιστική επανάσταση*» το 1934, για να σβήσει τις μνήμες της πραγματικής επανάστασης των αρχών του αιώνα και της Ισπανικής Επανάστασης που κάνει τα πρώτα βήματά της όταν ο Αρτώ στα «*Αιώνια Μυστικά της Κουλτούρας*» (κείμενό του δημοσιευμένο στην *El Nacional*) λέει: «*Ταυτόχρονα με την κοινωνική και οικονομική επανάσταση, περιμένουμε όλοι μια επανάσταση της συνείδησης που θα μας επιτρέψει να θεραπεύσουμε τη ζωή. Απομένει στο σύγχρονο Μεξικό να αναλάβει αυτήν την Επανάσταση*».

Ο Αρτώ πιστεύει ότι ο Μαρξ έθεσε με έναν τεχνικό τρόπο το πρόβλημα της κοινωνικής επανάστασης. Για τον Αρτώ το πρόβλημα δεν αρχίζει με την μορφή της καταπίεσης μιας τάξης από μια άλλη και δεν τελειώνει την τελευταία στιγμή με την κατάργηση των τάξεων. Θεωρεί ότι το πρόβλημα είναι η «*αιώνια διαφθορά*», και ότι η Ανθρωπότητα έχει ανάγκη από ένα «*βάπτισμα νεότητας*». Αυτό το βάπτισμα είναι η ινδιάνικη κουλτούρα που ενώνει όλες τις πλευρές της ζωής, αλλάζοντας την ποιότητά της, ανοίγοντας το δρόμο με υλιστικούς όρους για τη διερεύνηση μιας συνείδησης που ξεπερνά τα άτομα, αλλά κατέχει την καθολικότητα και την απολυτότητα. Ο Αρτώ αν και ιδεαλιστής πίστευε πως η αναζήτηση του πνεύματος πρέπει να γίνει μέσα από την επαφή με την ύλη, αλλά θεωρούσε τον ορθολογισμό της Ευρώπης χρεωκοπημένο και «*παραμορφωτικό μιας αληθινής κουλτούρας*».

Ενάμιση χρόνο μετά επιστρέφει απένταρος στο Παρίσι. Γυρνώντας

από ταξίδι του στην Ιρλανδία δημιουργεί επεισόδια πάνω στο πλοίο, του βάζουν ζουρλομανδύα και από κείνη τη στιγμή αρχίζει η περιπέτειά του στα κολαστήρια των ψυχιατρείων... Περνώντας διαδοχικά από κλινικές και ψυχιατρεία καταλήγει στο Ροντέζ. Βρίσκεται, όπως λέει ο ίδιος «*εκτοπισμένος στη Γαλλία*» και συνειδητοποιεί την ανάγκη να αντισταθεί στο «*φίμωμα της τρέλας*», να βρει βήμα προς βήμα το νήμα της πορείας του στη ζωή για να το ξετυλίξει από άκρη σε άκρη. Επιθυμεί να έρθει σε ρήξη με όλο σχεδόν το προηγούμενο έργο του και προσπαθεί να ξεφύγει απ' τη θέση που του έχουν καθορίσει, απ' την απίστευτη παραδοξότητα του εγκλεισμού και βρίσκει τα μέσα να εκφράσει την τραγωδία που καθημερινά εκδηλώνεται γύρω και μέσα του. Δουλεύει έτσι τη γραφή για να μετασχηματίσει το υποκείμενο την ίδια ώρα που αναπτύσσεται, να νικήσει το θάνατο που του επιβάλλουν μέσα απ' την αφήγησή του, να βρει μια διέξοδο απ' την απειλή της ολοκληρωτικής και συστημικής εξόντωσής του. Στα τέλη του 1945 γράφει: «*Επιμένοντας να είμαι ο εαυτός μου, ξεπέρασα το θάνατο*». Το 1946 με τη βοήθεια φίλων του εγκαθίσταται σε αναρρωτήριο, κοντά στο Παρίσι. Ενώ σχεδιάζει να ταξιδέψει για το Νότο, τον βρίσκει ο θάνατος στις 4 Μαρτίου 1948.

Ο Αρτώ αφιέρωσε όλη του τη ζωή σε μια αποκρυπτογράφηση του ασυνείδητου προσπαθώντας να αντισταθεί στο διαχωρισμό και την αλλοτρίωση. Τα αλλεπάλληλα κενά που επιβάλλει αυτός ο κόσμος στην ύπαρξη τα διάβηκε όλα μένοντας μετέωρος στο χείλος αβύσσων για τις οποίες δεν είχε άλλη επιλογή παρά να τις διασχίσει ως το τέλος. Είδε με τρόπο και με αρκετή διαύγεια την αποσύνθεσή του και το διαμελισμό της ζωής, αλλά θεώρησε ότι μονάχα μια ατομική διέγερση των πνευματικών δυνάμεων μπορούσε να αντισταθεί στο πολλαπλασιαζόμενο κενό μιας διαβρωμένης απ' τον ορθολογιστικό ντετερμινισμό ζωής. Για τον Αρτώ μια αγωνία, ένας πυρετός δημιουργίας και ύπαρξης πρέπει να γίνει όρος και συνθήκη ζωής γιατί όπως και ο ίδιος ψιθύρισε στους ανέμους του Μεξικό «*το να συνειδητοποιείς την υπεροχή του θανάτου δεν ισοδυναμεί με το να μην εξασκείς τη ζωή*».

2 Μάρτη 1974 Στις φυλακές του Φράνκο εκτελείται ο αναρχικός Salvador Puig Antich, μέλος του MIL.

3 Μάρτη 1756 Γεννιέται ο W. Godwin. Το έργο του «*Πραγματεία για την πολιτική δικαιοσύνη*» θεωρείται η πρώτη πλήρης έκθεση των φιλοσοφικών αναρχικών πεποιθήσεων.

4 Μάρτη 1904 Οι Σουφραζέτες του Λονδίνου ξυλοκοπούν αντιδραστικούς πολιτικούς.

4 Μάρτη 1915 Σφαγή των Αρμενίων. Εκατόν πενήντα χιλιάδες νεκροί.

4 Μάρτη 1948. Πεθαίνει ο Αντωνέν Αρτώ

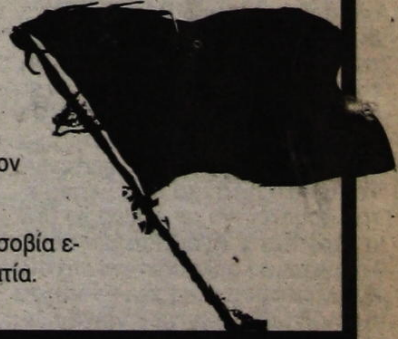
5 Μάρτη 1871 Γεννιέται στην Πολωνία η Ρόζα Λούξεμπουργκ.

6 Μάρτη 1910 Αγροτική εξέγερση στο Κιλελέρ.

8 Μάρτη 1857 Τέσσερις γυναίκες νεκρές κατά την διάρκεια άγριας απεργίας στα υφαντουργεία της Νέας Υόρκης. Αργότερα η ημερομηνία αυτή καθιερώθηκε σαν η «*Παγκόσμια Μέρα της Γυναίκας*».

8 Μάρτη 1912 Οι αναρχικοί Nicolau, Casanellas και Mateu εκτελούν τον χουντικό πρωθυπουργό της Ισπανίας.

8 Μάρτη 1968 Εξέγερση στην Βαρσοβία ενάντια στην πολωνική γραφειοκρατία.

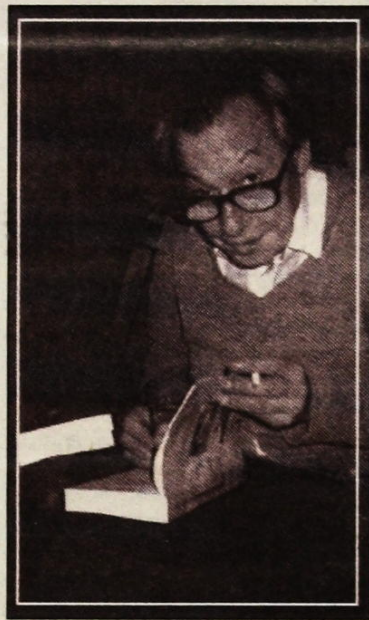

ΑΛΦΑ: Με την εξέλιξη του καπιταλισμού, βλέπουμε ότι σταδιακά περιορίζεται η μεσαία τάξη, έτι όλο και περισσότεροι χάνουν τα κεκτημένα τους. Πιστεύεις ότι στα επόμενα χρόνια όλοι αυτοί οι άνθρωποι που βλέπουν να χάνουν πράγματα που τα θεωρούσαν ως δεδομένα θα αντιδράσουν, θα εξεγερθούν, τώρα που χάνεται το όνειρο της μικροαστικής ευδαιμονίας;

Α.Ρ.: Δεν ξέρω τι θα γίνει, αυτό που ξέρω είναι ότι όσα χάνουν οι μικροαστοί είναι αλυσίδες. Η φαινομενική απώλεια αγαθών είναι στην πραγματικότητα κάτι θετικό. Όλα αυτά που χάνουν ήταν αλυσίδες που τους σκλάβωναν. Αν χάνουν το δικαίωμα στην ιδιοκτησία, αυτό είναι καλό, δεν γεννιόμαστε για να είμαστε ιδιοκτήτες, η ατομική ιδιοκτησία είναι μια ηλιθιότητα. Αν χάνουν τα αυτοκίνητά τους, τόσο το καλύτερο. Τι είναι το αυτοκίνητο; Μια ακόμα αλυσίδα. Υπάρχουν ένα σωρό πράγματα που μας τα παρουσιάζουν σαν μέσα για να κά-

“Αυτά τα λουλούδια είναι για σας, πάρτε μερικές καραμέλες για τα παιδιά σας”, τους είπα. Τώρα, όποτε βγαίνω από το σπίτι μου, ακούω από παντού “καλημέρα” και “τι κάνεις Diego”. Υπάρχει επικοινωνία, συζητάμε για πολλά πράγματα. Μερικά από όσα τους λέω τους φαίνονται πολύ τραβηγμένα στην αρχή, όμως μπορούμε και συζητάμε και στο τέλος, τις περισσότερες φορές, συμφωνούμε. Δεν μπορείς να ζητάς απλά επικοινωνία, πρέπει να την δημιουργείς την επικοινωνία. Μερικές φορές είναι δύσκολο, όταν δείχνεις εμπιστοσύνη σε αγνώστους αυτοί σε κοιτάνε με καχυποψία, πρέπει όμως να έχεις υπομονή, γιατί συνήθως στο τέλος τα καταφέρνεις. Η επικοινωνία είναι από τα βασικά προβλήματα στην εποχή μας. Και πρέπει να προσπαθούμε να επικοινωνούμε. Στη γειτονιά που μένω στη Βαρκελώνη, στη Gracia, με ξέρουν όλοι. Τα βιβλία που γράφω, δεν τα εκδίδω σε εκδοτικούς οίκους, τα βγάζω μόνος μου και

συμβαίνει, γιατί υπάρχει επικοινωνία. Και από την επικοινωνία, που πρέπει να την κατακτήσεις, ξεκινούν οι βασικές αρχές της αναρχικής οργάνωσης της κοινωνίας, η αλληλοβοήθεια και η αλληλεγγύη. Αυτή είναι μια βασική φιλοσοφία για τη ζωή, μια φιλοσοφία που δίνει νόημα στη ζωή. Αν στη ζωή σου κυριαρχεί ο εγωισμός και ο διαχωρισμός, δεν έχεις στην πραγματικότητα τη δυνατότητα να ζήσεις σε μια κοινωνία με την ουσιαστική έννοια της λέξης. Η ελευθεριακή κοινωνία βασίζεται στην αμοιβαία βοήθεια, την αλληλεγγύη, την στοργή, στον αλληλοσεβασμό, στην αδερφική ζωή. Αυτός είναι ο λόγος που οι ιδέες μας είχαν απήχηση στους ανθρώπους της υπαίθρου, γιατί εκεί η αλληλεγγύη γεννιόταν σαν αναγκαιότητα, γι’ αυτό οι ιδέες του κολλεκτιβισμού ρίζωναν εκεί με ένα φυσικό τρόπο. Πολλές φορές δεν ήταν παρά μια αλληλεγγύη υποχρεωτική, όταν έπρεπε για παράδειγμα να αντιμετωπίσουν μια θύελλα που απειλούσε τη σοδειά, όμως αυτό έδινε στον κόσμο της υπαίθρου τη δυνατότητα να μας καταλάβει περισσότερο από ότι ο κόσμος των πόλεων, ο αστικός πληθυσμός. Οι άνθρωποι στις πόλεις ζουν μια ζωή περιχαρ- κωμένη.

ΑΛΦΑ: Πώς βλέπεις τη θέση του αναρχικού κινήματος μέσα στη σημερινή εποχή, με τα προβλήματα που περιέγραψες;

Α.Ρ.: Είναι ένα θέμα ιδιαίτερα πολύπλοκο. Ζούμε σε μια περίοδο κρίσης, κρίσης του συστήματος, όχι οικονομικής κρίσης. Μια κρίση πάνω από όλα ηθική, πνευματική, η κρίση στον υλικό τομέα έρχεται μετά. Οι οργανώσεις αποτελούν και αυτές τμήμα αυτής της κρίσης. Όλες οι λεγόμενες επαναστατικές οργανώσεις, ακόμα και οι αναρχικές, κατέληξαν σε ένα είδος γραφειοκρατικοποίησης. Όταν, για παράδειγμα, οι νέοι αποχωρίζονται από τα δεσμά της οικογένειας, απελευθερώνονται από την εξουσία του πατέρα και της μητέρας, θέλουν να ζήσουν σαν άτομα αυτόνομα, ελεύθερα, να αποφασίζουν για τους εαυτούς τους. Με τις εμπειρίες που έχουν από τα πολιτικά κόμματα, αλλά και γενικά από όλες τις οργανώσεις, αισθάνονται αποστροφή στην ιδέα να μουν σε μια οργάνωση, αισθάνονται ότι στις οργανώσεις υπάρχει χειραγώγηση και προτιμούν να μένουν μακριά, καταλήγοντας συνήθως στην απομόνωση. Είναι αναγκαίο λοιπόν να φτιαχτούν οργανώσεις νέου τύπου, εγώ δεν γνωρίζω τι λογής θα είναι αυτές οι οργανώσεις, αυτό που είναι σίγουρο όμως είναι πως οι παραδοσιακές οργανώσεις δεν λειτουργούν και δεν χρησιμεύουν σε τίποτα. Οι νέες οργανώσεις θα πρέπει να αποφύγουν τα λάθη των παλιών, πρέπει να προσέχουν να μην δημιουργούνται ηγεσίες, ακόμα και άτυπες. Πολλοί άνθρωποι στήνουν οργανώσεις καταγγέλοντας τα λάθη των παλιών και όμως στην πράξη τα

αναπαράγουν. Χτες, στη γενική συνέλευση της συνάντησης για τους ζαπατίστας, υπήρχαν πολλοί άνθρωποι που μιλούσαν σαν ηγέτες. Πιστεύω ότι οι ίδιοι δεν το συνειδητοποιούσαν, αλλά συνέβαινε. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να προσεχτεί ιδιαίτερα. Δεν ξέρω, ίσως το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να δημιουργήσουμε μικρές, άτυπες ομάδες, ομοσπονδοποιημένες μεταξύ τους χωρίς να δημιουργούνται δομές υποταγής και κυριαρχίας. Αλληλέγγυες ομάδες που θα συνεργάζονται χωρίς να γραφειοκρατικοποιούνται. Στη συνάντηση για τους ζαπατίστας υπήρχε πολλή γραφειοκρατία. Θεωρητικά δεν υπήρχε, όμως στην πράξη υπήρχε. Υπάρχει μια πιθανότητα από όλα αυτά να δημιουργηθεί ένας οργανισμός τετρατάξης. Υπήρχαν άνθρωποι που έθεταν ένα σωρό ζητήματα χωρίς να ακούνε τους άλλους, μιλούσαν τροσκιστές, αναρχικοί, μαοϊκοί, αν αυτό δεν ξεπεραστεί και η κατάσταση παραμείνει έτσι, ίσως θα ήταν καλύτερα να μην γίνονται καν τέτοιες συναντήσεις. Καθόμαστε και συζητάμε για ένα σωρό πράγματα, τα αποτελέσματα εκείνης της ομάδας εργασίας, της άλλης, τι είπε η μια επιτροπή, η γνώμη της άλλης επιτροπής, ενώ το ζήτημα είναι πολύ απλό: η αλληλεγγύη στον αγώνα στη Chiapas. Και η απάντηση είναι πολύ απλή: ο καθένας να αναπτύξει τους αγώνες στη χώρα του, να αναπτύξει αγώνες αλληλέγγυους με τους ζαπατίστας, να κυκλοφορούν οι πληροφορίες, να ανταλλάσσονται απόψεις και να πραγματοποιούνται συναντήσεις όποτε υπάρχει κάτι ουσιαστικό να συζητηθεί. Από την άλλη μεριά, είναι σημαντικό να γίνονται συναντήσεις τέτοιου είδους. Για να επανέλθουμε στο ζήτημα της οργάνωσης, είναι πολύ σημαντικό να πραγματοποιούνται συναντήσεις των συντρόφων σε κάθε χώρα, να υπάρχει ανταλλαγή απόψεων. Μπορεί να μην προκύπτουν τελικές αποφάσεις που να αφορούν όλους, μπορεί όμως διαφορετικές ομάδες να έρχονται σε επαφή, να αποφασίζουν κοινές δραστηριότητες και έτσι κι αλλιώς, με αυτό τον τρόπο, υπάρχει μια καλύτερη επαφή, επικοινωνία και ανταλλαγή ιδεών ανάμεσα σε ομάδες που έχουν διαφορετικές απόψεις. Το σημαντικό πάντοτε είναι να υπάρχουν εκείνες οι οργανωτικές δομές που θα επιτρέπουν στον καθένα να αισθάνεται πιο ελεύθερος μέσα σε αυτές τις διαδικασίες, να υπάρχει πάντοτε αλληλοσεβασμός, να μην χρησιμοποιούνται τα οργανωτικά σχήματα για να επιβάλλονται νέες ηγεσίες. Κάτι άλλο που είναι σημαντικό, είναι σε κάθε χώρα να ακολουθούνται εκείνες οι διαδικασίες που είναι κατάλληλες για τη συγκεκριμένη χώρα. Πρόκειται ουσιαστικά για τις ίδιες διαδικασίες, που πρέπει όμως να προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας. Εγώ δεν γνωρίζω την κατάσταση στην Ελλάδα, κάτι που είναι κατάλληλο για την Ελλάδα μπορεί να μην αποδίδει στην Ισπανία και το αντίστροφο. Πάντως υπάρχει ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα με τις οργανώσεις, είναι πολύ εύκολο να πέσεις στην παγίδα της χειραγώγησης. Στις μέρες μας, υπάρχει στον κόσμο ένα πολύ σημαντικό ρεύμα ελευθεριακής σκέψης, ποτέ άλλοτε οι ελευθεριακές ιδέες δεν ήταν τόσο διάχυτες στον πληθυσμό. Υπάρχουν επίσης πολλές ομάδες που αυτοπροσδιορίζονται ως ελευθεριακές, αλλά με ένα τρόπο πολύ συγκεκριμένο. Υπάρχουν σύντροφοι που λένε ότι πρέπει να προσπαθήσουμε να συνενώσουμε, να ομαδοποιήσουμε όλο αυτό το ρεύμα, να του δώσουμε μια κατεύθυνση. Εγώ νομίζω πως όχι. Πιστεύω πως πρέπει να αφήσουμε αυτό το ρεύμα να ανοίξει την κοίτη του, να ακολουθήσει το δρόμο του, γιατί έτσι θα μπορέσει μόνο

του να ανακαλύψει τους τρόπους για τη δημιουργία οργανώσεων νέου τύπου. Μια τέτοια οργάνωση δεν πρέπει να είναι κάτι που θα κατασκευαστεί τεχνητά, που θα επιβληθεί από πάνω; πρέπει να γεννηθεί από την αναγκαιότητα που θα αισθανθούν αυτοί οι ίδιοι που θα τη σχηματίσουν. Όταν ο κόσμος αισθανθεί και συνειδητοποιήσει ότι είναι αναγκαία μια οργάνωση, τότε θα γεννηθεί αυτή η οργάνωση. Αν όμως η δημιουργία της οργάνωσης επιβληθεί από τα πάνω, τότε αυτή η οργάνωση, αν ποτέ υπάρξει, θα δημιουργήσει νέες σχέσεις υποταγής. Ας αρχίσουμε να φτιάχνουμε μικρές ομάδες πρώτα, να αρχίσει ο κόσμος να επικοινωνεί και θα βρεθεί ο δρόμος. Σε σχέση τώρα με τις διεθνείς επαφές, αυτό που είναι σίγουρο είναι πως δεν πρέπει να ξεχνάς το σπίτι σου. Αν καταφέρεις να είναι το δικό σου σπίτι κάπως τακτοποιημένο, πηγαίνεις και στο σπίτι του γείτονα. Αν όμως το σπίτι σου είναι μέσα στην ανακατωσούρα, τι να τις κάνεις τις διεθνείς επαφές; Αυτή η συνάντηση πάντως που έγινε στο Παρίσι ήταν μια πολύ καλή ευκαιρία, μπορείτε να συναντηθείτε με ομάδες από τη Γερμανία, την Ισπανία, με ομάδες από εδώ κλπ, εκτός από το θέμα της Chiapas υπήρχε η ευκαιρία να γίνουν ένα σωρό άλλες συζητήσεις. Εμείς, στο παρελθόν, πραγματοποιούσαμε συχνά πανευρωπαϊκές, διεθνείς συναντήσεις με ένα τρόπο που τώρα δεν πολυσυνθίζεται, δεν ξέρω γιατί. Διοργανώσαμε διεθνείς κατασκηνώσεις, τον Ιούλιο ή τον Αύγουστο, στην Ισπανία, την Ιταλία ή τη Γαλλία, μαζευόμασταν 500, 600 άτομα από όλη την Ευρώπη και ζουσαμε μερικές βδομάδες σε καθημερινή επικοινωνία, σε αλληλέγγυα επικοινωνία, συζητούσαμε τα προβλήματα μας. Όλο αυτό είχε πολύ θετικά αποτελέσματα, τώρα έχει περίπου έξι ή επτά χρόνια που δεν πραγματοποιούνται πλέον τέτοιες συναντήσεις, δεν ξέρω γιατί. Είναι σημαντικό να ξεναρχίσουν αυτές οι συναντήσεις, μπορούν να πραγματοποιούνται κάθε χρόνο σε μια διαφορετική ευρωπαϊκή χώρα, στις μεσογειακές κατά προτίμηση γιατί το κλίμα εκεί είναι πιο ευνοϊκό. Μπορείς να κάνεις συζητήσεις στην παραλία, μπορείς επιπλέον να περάσεις πολύ φτηνά, υπάρχουν φρούτα, παίρνεις μερικά λαχανικά και φτιάχνεις μια σαλάτα και έτσι έχεις φάει χωρίς έξοδα. Είναι σημαντικές αυτές οι συναντήσεις γιατί επιτρέπουν στους ανθρώπους να γνωριστούν μεταξύ τους. Αν δεν ζήσεις κάποιον καιρό μαζί με έναν άνθρωπο, δεν τον γνωρίζεις πραγματικά. Τώρα εσείς, μιλάτε μαζί μου, καλό είναι αυτό, αλλά εμένα σαν άνθρωπο δεν με γνωρίζετε πραγματικά. Αυτά που ακούτε είναι αυτά που εγώ διαλέγω να σας πω, αλλά για να δείτε αν αυτά που σας είπα για τον εαυτό μου είναι πραγματικά έτσι, πρέπει να ζήσουμε μαζί για κάποιο χρονικό διάστημα. Τελικά το μόνο που ξέρετε με σιγουριά για μένα είναι ότι καπνίζω πολύ και πίνω πολλούς καφέδες.

Ζούμε σε μια περίοδο όπου οι αλλαγές στις κοινωνίες φέρνουν τον αναρχισμό σε μια θέση όπου έχει πολλά να κερδίσει και πολύ λίγα να χάσει. Οι αναρχικοί, σαν άνθρωποι, έχουμε μόνο να κερδίσουμε και τίποτα να χάσουμε. Εγώ, γενικά, είμαι πολύ αισιόδοξος. Όλα αυτά όμως με μια προϋπόθεση, να αγωνιζόμαστε, να αντιμετωπίζουμε τις καταστάσεις με σοβαρότητα, να αναλύουμε και να κατανοούμε τις αλλαγές στις κοινωνίες. Όποιος αναλαμβάνει κάτι πρέπει να συμπεριφέρεται με συνέπεια. Δεν νομίζω ότι είναι υπερβολή να τα ζητάει κανείς αυτά.

Abel Paz

Συνέντευξη, μέρος δεύτερο

νουμε τη ζωή μας πιο άνετη, ενώ στην πραγματικότητα είναι αλυσίδες που μας κάνουν περισσότερο σκλάβους. Όσο πιο απλά ζεις, τόσο πιο ελεύθερος είσαι. Βλέπουμε ανθρώπους που όταν δεν δουλεύουν, όταν είναι, ας πούμε ελεύθεροι, περνάνε τον καιρό τους καθαρίζοντας και γυαλίζοντας το αυτοκίνητό τους! Όλα αυτά τα αγαθά σου κλέβουν τον πιο σημαντικό χρόνο, τον χρόνο που θα έπρεπε να αξιοποιείς για να επικοινωνείς, να επικοινωνείς με τους δικούς σου, τους φίλους, τους ανθρώπους στη γειτονιά σου, να φροντίζεις και να αναπτύσσεις τον έρωτα με το σύντροφό σου. Αυτό είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα, ότι ο κόσμος δεν επικοινωνεί. Περνάει τον ελεύθερό του χρόνο γυαλίζοντας τις αλυσίδες που του φόρεσαν. Δουλεύεις και εγώ δεν ξέρω πόσο καιρό για να αγοράσεις ένα αυτοκίνητο και να φορέσεις στον εαυτό σου ακόμα μια αλυσίδα. Τέτοια πράγματα πρέπει να συζητάς με τον κόσμο. Βέβαια το πιο πιθανό είναι ότι στην αρχή δεν θα σε καταλάβουν, αν ο άλλος έχει ένα αυτοκίνητο δεν του είναι εύκολο να παραδεχθεί ότι χωρίς το αυτοκίνητο θα ήταν πιο ελεύθερος.

ΑΛΦΑ: Από ότι φαίνεται, με τις νέες οικονομικές συνθήκες, σε λίγο καιρό δεν θα υπάρχουν αρκετές αλυσίδες τέτοιου είδους για όλους...

Α.Ρ.: Και όμως θα υπάρχουν, και μάλιστα οι χειρότερες, αυτές που είναι αόρατες, οι αόρατες αλυσίδες της τηλεόρασης. Δεν υπάρχει επικοινωνία, ο κόσμος μένει μόνος του στο σπίτι και βλέπει τηλεόραση. Δεν υπάρχει επικοινωνία. Για παράδειγμα, οι σύντροφοι που μένουν σε αυτό το σπίτι που βρισκόμαστε τώρα, δεν μιλάνε ποτέ με τους γείτονές τους. Είμαι σίγουρος ότι δεν τους έχουν ποτέ χτυπήσει την πόρτα για να τους δώσουν μερικά λουλούδια, έτσι απλά, χωρίς ιδιαίτερο λόγο, για να αποκτήσουν επαφή. Ο κόσμος φρουρεί πολύ αυστηρά την ιδιωτική του ζωή. Όμως η ζωή είναι δημόσια, δεν πρόκειται για ιδιωτική ζωή αλλά για ιδιωτικό θάνατο. Όταν διαχωρίζεις με αυτόν τον τρόπο την ιδιωτική και την δημόσια ζωή, το αποτέλεσμα είναι ότι δεν υπάρχει καθόλου ζωή. Στο σπίτι που μένω στη Βαρκελώνη, έχω σχέσεις με όλους τους γείτονες. Το πρώτο πράγμα που έκανα όταν πρωτοπήγα σε εκείνο το σπίτι ήταν αυτό: Αγόρασα μια μεγάλη αγκαλιά λουλούδια και μια σακούλα καραμέλες και χτύπησα τις πόρτες όλων των γειτόνων.

δεν τα δίνω σε βιβλιοπωλεία, μόνο σε Ελευθεριακά Αθήναια (σ.τ.μ. αναρχικά στέκια γειτονιάς). Πολλές φορές, όταν κυκλοφορώ στη γειτονιά, έχω μαζί μου βιβλία. Μπαίνω στον μπακάλη και συζητάω μαζί του για κάποιο βιβλίο μου που έχει διαβάσει και κάποιοι γείτονες που είναι μπροστά και ακούει αγοράζει κι αυτός ένα βιβλίο. Όταν πηγαίνω να πω κανένα ποτήρι κρασί, συζητάω με τους γείτονες που είναι εκεί και έχουν διαβάσει κάτι που έχω γράψει, μου λένε που διαφωνούν, τέτοια πράγματα. Πάντα προσπαθώ να τους εξηγήσω ότι ο καθένας μπορεί να γράψει, φτάνει να το θέλει, συνέχεια πολεμάω αυτό το διαχωρισμό ανάμεσα σε συγγραφέα και αναγνώστη, αυτή την εξουσιαστική σχέση που φαίνεται να ικανοποιεί ιδιαίτερα ορισμένους ανθρώπους που θεωρούν τους εαυτούς τους συγγραφείς.

ΑΛΦΑ: Όταν μιλάς με ανθρώπους στη γειτονιά, μιλάνε μόνο για τα προσωπικά τους προβλήματα ή μιλάνε επιπλέον και για τη δυνατότητα να αλλάξει αυτή η κατάσταση;

Α.Ρ.: Συνήθως οι άνθρωποι μιλάνε για την καθημερινή τους ζωή, για τις ανάγκες τους. Όταν μιλάς με κάποιον, πρέπει να κατακτάς την εμπιστοσύνη του. Πρέπει να τον ακούσεις και σιγά-σιγά η συζήτηση μπορεί να περάσει και στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να αλλάξει αυτός ο κόσμος. Δεν μπορείς να αρχίσεις μια συζήτηση λέγοντας “πάμε να τα κάψουμε όλα”. Πρέπει να κερδίσεις την εμπιστοσύνη του κόσμου. Για παράδειγμα, από το σπίτι μου στη Βαρκελώνη πάντα περνάει πολύς κόσμος, πολλοί σύντροφοι και συντρόφισσες. Συχνά έρχονται και πάνκηδες, με παράξενα κουρέματα, σκιζμένα ρούχα κλπ. Τις πρώτες φορές, με πιάσανε οι γείτονες και με ρωτάγανε “Diego, τι είναι αυτοί που έρχονται σπίτι σου;”, “Νέοι, που ζουν τις εμπειρίες τους” τους λέω. “Ναι, αλλά ο ένας είχε μαλλιά σαν σκούπα και μάλιστα χρωματιστά”. “Αυτά είναι φυσιολογικά”, τους λέω, “αυτούς τους ανθρώπους τους εμπιστεύομαι όπως το γυιό μου”. Έτσι τώρα δεν τους φοβούνται, γιατί έχουν εμπιστοσύνη σε μένα και έτσι εμπιστεύονται και όσους εμπιστεύομαι και άρχισαν να βλέπουν κάποια πράγματα με άλλο μάτι. Αν όμως δεχόμουν στο σπίτι μου τους ανθρώπους που δέχομαι χωρίς να έχω σχέσεις με τη γειτονιά, τώρα οι γείτονες θα φοβότανε, θα μιλούσαν με άλλο τρόπο. Αλλά αυτό δεν